

**20
17** **VUOSIKERTOMUS**
LYHYT KATSAUS
MENNEESEEN
VUOTEEN

EUROOPAN UNIONIN
TUOMIOISTUIN

Euroopan unionin tuomioistuin: Unionin oikeuden suojelun takaaja 500 miljoonalle kansalaiselle

curia.europa.eu

**20
17** **VUOSIKERTOMUS**
LYHYT KATSAUS
MENNEESEEN
VUOTEEN

Euroopan unionin tuomioistuin on yksi seitsemästä unionin toimielimestä.

Unionin oikeusviranomaisena Euroopan unionin tuomioistuimen tehtävänä on varmistaa unionin oikeuden noudattaminen huolehtimalla siitä, että perussopimuksia tulkitaan ja sovelletaan yhdenmukaisesti. Se edistää unionin arvojen säilyttämistä ja kehittää Euroopan unionia oikeuskäytäntönsä kautta.

Euroopan unionin tuomioistuin muodostuu kahdesta tuomioistuimesta: unionin tuomioistuimesta ja unionin yleisestä tuomioistuimesta.

Sisällys

Presidentin esipuhe	5
1/ Vuosi 2017 lyhyesti	
A/ Vuosi kuvina	7
B/ Vuosi lukuina	14
2/ Lainkäyttötoiminta	
A/ Vuoden tärkeimpien tuomioiden tarkastelu.....	17
B/ Lainkäyttötoiminnan keskeisiä lukuja	36
3/ Avoimuuden ja vuorovaikutuksen vuosi	
A/ Merkittäviä tapahtumia	41
B/ Keskeisiä lukuja.....	46
4/ Tuomioistuimen hallinto	
A/ Tehokas, moderni ja monikielinen hallinto.....	49
B/ Lukuja ja hankkeita.....	51
5/ Katse tulevaan	56
6/ Pysy kuulolla!	58

**“Euroopan unionin
tuomioistuimen
oikeuskäytäntö kattaa
yhä vaihtelevampia
kansalaisten
jokapäiväiseen elämään
liittyviä aloja.”**

PRESIDENTIN ESIPUHE

Vuonna 2017 unionin toimielimet ja jäsenvaltiot ovat juhlineet Rooman sopimusten allekirjoittamisen 60-vuotispäivää. Euroopan unionin tuomioistuin kutsui tätä varten jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuinten ja ylimpien tuomioistuinten presidentit Luxemburgiin keskustelemaan eurooppalaisesta oikeusalan verkostosta.

Tässä yhteydessä Euroopan unionin tuomioistuimen suojeluksessa perustettiin vuoden 2017 huhtikuussa "Euroopan laajuinen oikeusalan verkosto", jolla vahvistetaan Euroopan unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välistä yhteistyötä korkealaatuisen eurooppalaisen oikeuslaitoksen edistämiseksi. Monikielisen foorumin tavoitteena on edistää keskinäistä tietämystä unionin ja jäsenvaltioiden oikeuskäytännöstä ja syventää Euroopan unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välistä vuoropuhelua. Tätä vuoropuhelua, jota on käyty jo perussopimusten laatimisesta alkaen unionin tuomioistuinjärjestelmän todellisen kulmakiven muodostavan ennakkoratkaisumenettelyn avulla, jatketaan nyt virallisemmalla tasolla Euroopan laajuisen oikeusalan verkoston pohjalta.

Lainkäyttötoiminnan kannalta katsoen Euroopan unionin tuomioistuin on antanut lukuisia tuomioita, jotka liittyvät välittömästi kansalaisten huolenaiheisiin. Niistä voidaan mainita muun muassa islamilaisen huivin käyttöä työssä, lentomatokustajien oikeuksia, UberPOP-kyytipalvelua, maahanmuuttopolitiikkaa tai

näyttöä rokotteen puutteellisesta turvallisuudesta koskevat tuomiot. Kaikki nämä tuomiot osoittavat muiden joukossa, että Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö ei koske enää pelkästään talouden alaa vaan se kattaa yhä vaihtelevampia kansalaisten jokapäiväiseen elämään liittyviä aloja.

Tilastollisesti unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettiin ennätyksellisesti 1 656 uutta asiaa. Yksistään unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettiin peräti 739 asiaa, joista 533 oli ennakkoratkaisupyynnöitä. Jos huomioon ei oteta niitä nelisenkymmentä samankaltaista asiaa, jotka koskevat lentomatokustajien oikeuksia lennon peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen tapauksessa, tilastot osoittavat, että vireille pantujen asioiden (739) ja päätökseen saatettujen asioiden (699) lukumäärä on ollut tasapainossa vuoden 2017 aikana. Unionin yleinen tuomioistuin on puolestaan lisännyt tuottavuuttaan lähes 20 prosentilla vuoteen 2016 verrattuna (895 päätökseen saatettua asiaa) ja lyhentänyt edelleen olennaisesti asioiden käsittelyn keskimääräistä kestoa (noin 16

kuukautta eli 40 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2013).

Vuoden 2017 lokakuussa Asturian ruhtinattaren säätiö myönsi Euroopan unionille palkinnon kansainvälisestä yhteistyöstä tämän omaksuman "ainutlaatuisen ylikansallisen integraation mallista". Tällä palkinnolla, jonka katsotaan vastaavan espanjankielisessä maailmassa Nobelin rauhanpalkintoa, annetaan tunnustusta unionin ja sen toimielinten panostamiselle rauhan säilyttämiseen ja vapauden, ihmisoikeuksien ja solidaarisuuden kaltaisten arvojen levittämiseen maailmanlaajuisesti. Maailmantilanteessa, jota leimaavat edelleen terrorismi, muuttoliikekriisi ja identiteettiongelmien, säätiö muistuttaa kaikkia niitä, jotka toimivat ja työskentelevät Euroopan hyväksi, tarpeesta puolustaa varauksetta näitä perusarvoja toisen maailmansodan kaltaisen draaman uusiutumisen välttämiseksi sekä rauhan ja hyvinvoinnin turvaamiseksi Euroopan mantereelle kansoille.

Koen **LENAERTS**
Unionin tuomioistuimen
presidentti

7
Vuosi
2017
LYHYESTI

A

VUOSI KUVINA

Tammikuuta

11. tammikuuta

Bulgarian ja Romanian Euroopan unioniin liittymisen 10-vuotispäivän muistotilaisuus

Bulgaria ja Romania liittyivät virallisesti Euroopan unioniin 1.1.2007 EU:n viidennen laajentumisen yhteydessä. Unionin tuomioistuimien muistelee tätä 10-vuotispäivää tilaisuudessa, johon osallistuu tuomioistuimen ulkopuolelta tulevia merkkihenkilöitä sekä tuomioistuimien jäseniä ja työntekijöitä.

31. tammikuuta

Tuomio Lounani

Terroristiryhmän toimintaan osallistuneen henkilön turvapaikkahakemus voidaan hylätä, vaikka hän ei olisi henkilökohtaisesti tehnyt terroritekoja, yllyttänyt tällaisiin tekoihin tai osallistunut niihin (C-573/14). (ks. sivu 17)

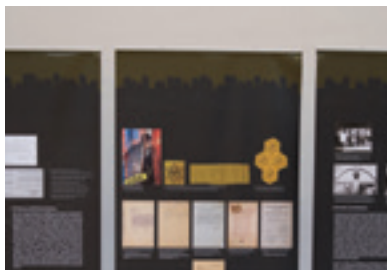
Helmikuuta

2017

1. helmikuuta

Näyttelyn ”Between Shade and Darkness: Luxemburgin juutalaisten kohtalo 1940–1945” avajaiset

Yhdistyneiden kansakuntien julistaman kansainvälisen holokaustin muistopäivän viettämiseksi unionin tuomioistuimessa on esillä Esch-sur-Alzetten (Luxemburg) kansallisen vastarintaliikemuseon kokoama näyttely, jossa keskitytään siihen, miten Luxemburgin juutalaisyhteisöt selvisivät natsimiehityksen alaisuudessa, juutalaisten karkottamisesta maasta ghettoihin sekä keskitys- ja tuhoamisleireillä.

9. helmikuuta

Asian IR vireille saattaminen unionin tuomioistuimessa

Voiko katolinen järjestö **irtisanoa** johtavassa asemassa olevan työntekijän, koska hän on avioeronsa jälkeen solminut toisen avioliiton (C-68/17)?

9. helmikuuta

Erma di Socraten virallinen luovuttaminen

Unionin tuomioistuin ottaa vastaan Napolin kansallisen arkeologisen museon lainaaman, Farnese-kokoelmaan kuuluvan veistoksen. Alkuperäisestä pronssipatsaasta, joka on peräisin 300-luvun lopulta eKr., 200-luvulla jKr. tehdyssä jäljennöksessä on seuraava Platonin teoksesta ”Kriton” lainattu Sokrateen virke: ”Minut on aina saanut vakuuttuneeksi vain päättely, joka tuntuu oman ajatuskulkuni mukaan parhaalta”. Tämä virke symbolisoi filosofisen ajattelun ehdotonta vapautta, joka on riippumaton kaikesta muusta kuin lain noudattamisesta, minkä Sokrates osoitti suostumalla kuolemaan kaupungin lakien rikkomisen seurauksena niiden epäoikeudenmukaisuudesta huolimatta.

14. maaliskuuta

Tuomiot G4S Secure Solutions sekä Bougnaoui ja ADDH

Yritys voi kieltää asiakkaisiin välittömästi yhteydessä olevilta työntekijöiltään **kaikkien poliittisten, filosofisten tai uskonnollisten tunnusmerkkien** näkyvän käyttämisen, mikäli tämä kiello perustuu työpaikan sääntöihin otettuun johdonmukaiseen ja järjestelmälliseen politiikkaan. (ks. sivu 22)

15. maaliskuuta ja 14. syyskuuta

Tilintarkastustuomioistuimen ja komission uudet jäsenet

Tilintarkastustuomioistuimen jäsen Juhan Parts (Viro) antaa 15. maaliskuuta perussopimuksissa määrätyn juhlallisen vakuutuksen.

Myös tilintarkastustuomioistuimen toinen jäsen Ildikó Gáll-Pelcz (Unkari) ja digitaalitaloudesta ja -yhteiskunnasta vastaava Euroopan komission jäsen Mariya Gabriel (Bulgaria) vannovat 14. syyskuuta virkavalansa.

Tilintarkastustuomioistuimen ja komission jäsenet sitoutuvat Euroopan unionin tuomioistuimessa pidettävässä juhlallisessa istunnossa noudattamaan heidän tehtävistään aiheutuvia velvollisuuksia.

27. maaliskuuta

Tuomaripäivät ja Rooman sopimusten 60-vuotispäivä

Unionin tuomioistuimien kutsuu koolle kansallisten perustuslakituomioistuimien ja ylimpien tuomioistuinten presidentit. Tavoitteena on edistää todellista eurooppalaista oikeusalan verkostoa ja tähdentää kansallisten tuomioistuinten – joita pyydetään ensimmäisinä soveltamaan unionin oikeutta – antamaa panosta näiden 60 eurooppalaisen yhteistyövuden kuluessa. (ks. sivu 41)

15.–22. huhtikuuta

Virallinen vierailu Yhdysvaltoihin

Unionin tuomioistuimen valtuuskunta matkustaa Yhdysvaltoihin Luxembourg Forum 2017 -symposiumin yhteydessä jatkaakseen lähes 20 vuotta sitten aloitettua vuoropuhelua amerikkalaisten kollegoidensa kanssa. (ks. sivu 43)

Toukokuuta

4. toukokuuta

Tuomio Pešková ja Peška

Linnun ja lentokoneen yhteenlörmäys merkitsee poikkeuksellista olosuhdetta, joka voi vapauttaa lentoliikenteen harjoittajan korvausvelvollisuudesta **lennon pitkäaikaisen viivästymisen** tapauksessa (C-315/15). (ks. sivu 19)

21.-24. toukokuuta

Virallinen vierailu Suomeen

Unionin tuomioistuimen valtuuskunta matkustaa Suomeen tavatakseen korkeimman oikeuden, Helsingin käräjäoikeuden, Euroopan kemikaaliviraston ja korkeimman hallinto-oikeuden jäseniä sekä Suomen tasavallan presidentin Sauli Niinistön.

24.-28. toukokuuta

Virallinen vierailu Italiaan

Unionin tuomioistuimen valtuuskunta matkustaa Italiaan viralliselle vierailulle, jonka aikana se tapaa perustuslakituomioistuimen, tuomareita valvovan ylimmän neuvoston, ylimmän hallintotuomioistuimen, hallintotuomioistuinten puheenjohtajien neuvoston ja ylimmän tuomioistuimen jäseniä sekä Italian tasavallan presidentin Sergio Mattarellan.

Kesäkuuta

8. kesäkuuta

Uuden tuomarin virkaan astuminen unionin yleisessä tuomioistuimessa

Toimielimen tuomioistuinrakenteen uudistuksen toisessa vaiheessa **Colm Mac Eochaidh** (Irlanti) vannoo virkavalansa, ja unionin yleisen tuomioistuimen tuomarien lukumäärä kasvaa tällöin 45:een.

11. ja 13. kesäkuuta

Unionin yleisen tuomioistuimen valtuuskunnan vierailu Skotlannin ylimpiin tuomioistuimiin (Edinburgh)

Unionin yleisen tuomioistuimen valtuuskunta matkustaa jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuinten ja ylimpien tuomioistuinten yhteistyön syventämisen merkeissä Skotlantiin vierailemaan Court of Sessionissa ja High Court of Justiciaryssa (Edinburgh).

21. elokuuta**Asian Google vireille saattaminen unionin tuomioistuimessa**

Ranskan Conseil d'État tiedusteleo unionin tuomioistuimelta, mikä on **linkkien poistamista** henkilötietoihin koskevan velvollisuuden alueellinen ulottuvuus (C-507/17)

4. lokakuuta**Uuden tuomarin virkaan astuminen unionin yleisessä tuomioistuimessa**

Uudistuksen toinen vaihe etenee: **Geert De Baere** (Belgia) vannoo virkavalansa. Unionin yleisen tuomioistuimen tuomarien määrä kasvaa tällöin 46:een.

16. lokakuuta**Virallinen vierailu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen**

Pitkäaikaisen yhteistyön puitteissa Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen jäsenet tapaavat vuosittain Luxemburgissa tai Strasbourgissa vaihtaakseen näkemyksiään perusoikeuksia koskevan oikeuskäytännön kehityksestä. Tänä vuonna unionin tuomioistuimen valtuuskunta, johon kuuluvat presidentti, varapresidentti ja 19 jäsentä, matkustavat Strasbourgii osallistuakseen työstuntoihin Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen jäsenten kanssa.

26. lokakuuta**Asian Blaise ym. vireille saattaminen unionin tuomioistuimessa**

Asia koskee glyfosaatin markkinoille saattamista koskevaa lupaa, ja siinä tulee esiin kysymys komission arviointimenettelyn luotettavuudesta ja puolueettomuudesta (C-616/17).

Marraskuuta // Joulukuuta

27. marraskuuta

Asian A ym. vireille saattaminen unionin tuomioistuimessa

High Court (Irlanti) pyytää unionin tuomioistuinta selventämään **Brexitin** seurauksia turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiselle (C-661/17).

1. joulukuuta

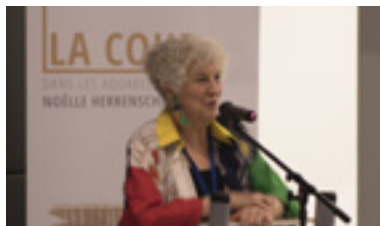
Suomen itsenäisyyden 100-vuotispäivän muistotilaisuus

Suomen eduskunta hyväksyi Suomen itsenäisyysjulistuksen 6.12.1917. Unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen jäsenet kutsuvat 100-vuotispäivän juhlistamiseksi useita merkkihenkilöitä ja tuomioistuimen suomalaisia työntekijöitä suuressa istuntosalissa järjestettyyn tilaisuuteen.

7. joulukuuta

Näyttelyn ”Noëlle Herrenschildtin akvarellit unionin tuomioistuimessa” avajaiset

Tuomaripäivillä ”Euroopalainen oikeusalan verkosto, takeet laadukkaasta oikeudenkäytöstä” käytetyt puheenvuorot julkaistaan, ja samassa yhteydessä unionin tuomioistuimen Salle des pas perdus -salissa järjestetään näyttely, jossa on esillä ranskalaisen akvarellimaalaajan/toimittajan Noëlle Herrenschildtin Rooman sopimusten 60-vuotispäivän yhteydessä 27. maaliskuuta järjestettyjen tuomaripäivien aikana maalaamia akvarelleja. (ks. sivu 41)

14. joulukuuta

Asian Luxemburg v. komissio vireille saattaminen unionin yleisessä tuomioistuimessa

Luxemburg pyytää unionin yleistä tuomioistuinta ottamaan kantaa sen **Amazonin** osalta omaksumasta vero-oikeudellisesta tulkinnasta (T-816/17).

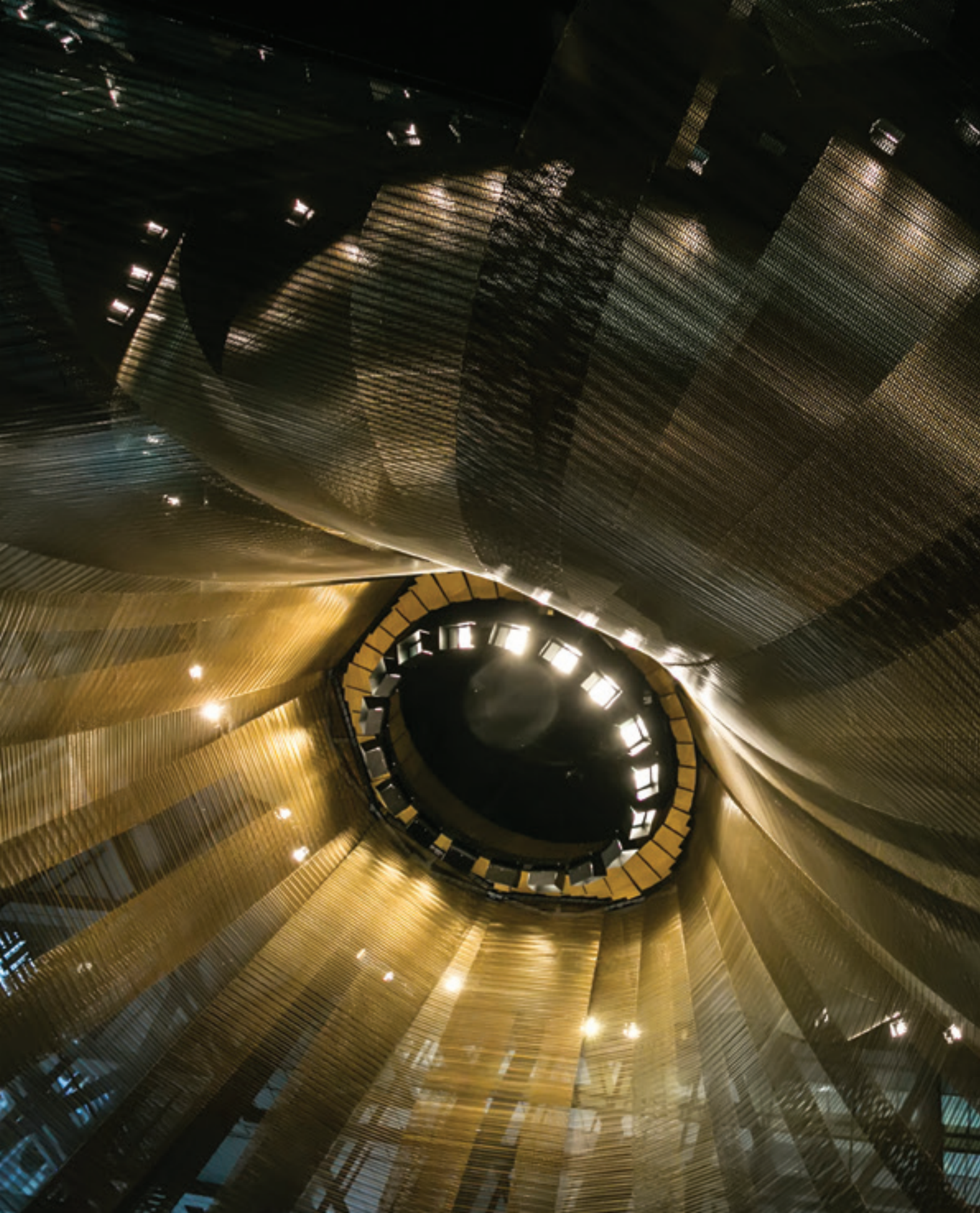

20. joulukuuta

Tuomio Asociación Profesional Elite Taxi

Uberin tarjoama palvelu, jolla luodaan yhteys ei-ammattimaisiin kuljettajiin, on kuljetusalan palvelu, ja jäsenvaltio voi asettaa sen tarjoamisen edellytykseksi luvan (C-434/15). (ks. sivu 24)

B VUOSI LUKUINA

TOIMIELIMEN BUDJETTI 2017

399

miljoonaa euroa

Tilastollisesti vuotta 2017 leimasi lainkäyttötoiminnan hyvin tiivis tahti. Vuonna 2017 vireille pantujen asioiden kokonaismäärä (1 656 asiaa) oli hieman alhaisempi kuin vuonna 2016, ja päätökseen saatettujen asioiden lukumäärä oli vuonna 2017 edelleen suuri (1 594 asiaa).

Tämä työmäärä on heijastunut myös tuomioistuimia päivittäin tukevien hallintoyksiköiden toimintaan.

75

tuomaria

11

julkisasiamiestä

28 jäsenvaltiosta

2 174

virkamiestä ja toimihenkilöä

40 %

miestä
850

60 %

naista
1 324

Lainkäyttötoiminnan vuosi (kummassakin tuomioistuimessa yhteensä)

1 656

vireille tullutta asiaa

1 594

ratkaistua asiaa

154 336

kirjaamojen rekisteriin merkittyä oikeudenkäyntiasiakirjaa

Keskimääräinen käsittelyaika

16,3

 kuukautta

Unionin tuomioistuin 16,4 kuukautta
Unionin yleinen tuomioistuin 16,3 kuukautta

e-Curia-sovelluksella jätettyjen oikeudenkäyntiasiakirjojen osuus

Unionin tuomioistuin 73 %
Unionin yleinen tuomioistuin 83 %
e-Curia-sovelluksen käyttäjätilien lukumäärä 4 354

e-Curia-sovellusta käyttävien jäsenvaltioiden lukumäärä 28

2 801

Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistua oikeudellista tiedonantoa

Kielipalvelut

Euroopan unionin tuomioistuin on monikielinen oikeuslaitos, jonka on voitava käsitellä asia riippumatta siitä, millä unionin virallisella kielellä se on saatettu vireille. Se varmistaa niin ikään, että sen oikeuskäytäntö on saatavilla kaikilla näillä kielillä.

24

mahdollista oikeudenkäyntikieltä ja 552 mahdollista kieliyhdistelmää

609

juristi-lingvistiä asiakirjojen kääntämiseen

23

kielisyksikköä

1 135 000

käännettyä sivua käännösosastolla

Käännöstarpeen väheneminen vuonna 2017 (sisäiset säästötoimet):

sivua
410 000

Käännettävien sivujen lukumäärä

1 115 000

696

istuntoa ja kokousta, joissa on järjestetty simultaanitulkkaus

74

tulkkia istunnoissa ja kokouksissa

Vuoropuhelu ja tapaamiset

2 228

kansallista tuomaria unionin tuomioistuimessa järjestetyissä seminaareissa, koulutuksissa, vierailuilla tai harjoitteluissa.

Noin

20 000

vierailijaa unionin tuomioistuimessa

- lakimiesammattien edustajia
- toimittajia
- opiskelijoita
- kansalaisia

72

juhlatilaisuutta

2 Lainkäyttötoiminta

A

VUODEN TÄRKEIMPIEN TUOMIOIDEN TARKASTELU

Maahanmuuttajien oikeudet ja velvollisuudet

Eurooppaa on vuodesta 2015 alkaen kohdannut merkittävä muuttoliikekriisi, joka tuo esiin lukuisia kysymyksiä. Unionin tuomioistuin on joutunut useaan otteeseen käsittelemään asioita, jotka koskevat turvapaikkahakemuksia ja niihin liittyvää menettelyä.

Unionin tuomioistuin päätti belgialaisen tuomioistuimen esittämän kysymyksen johdosta, että jäsenvaltioiden ei ole myönnettävä **humanitaarista viisumia** henkilöille, jotka haluavat tehdä tämän jälkeen niissä **turvapaikkahakemuksen**. Unionin oikeudessa säädetään mahdollisuudesta myöntää lyhytaikainen viisumi (enintään 90 päivän ajaksi) humanitaarisista syistä. Viisumihakemus, jonka syyrialainen perhe teki Belgian suurlähetystössä Beirutissa (Libanon) siinä tarkoituksessa, että se matkustaa tämän jälkeen Belgiaan jättääkseen siellä turvapaikkahakemuksen ja siis oleskellakseen siellä yli 90 päivän ajan, ei näin ollen kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan. Jäsenvaltioilla on sitä vastoin mahdollisuus myöntää tällaisia viisumeja kansallisen oikeutensa perusteella.

→ [tuomio X ja X, 7.3.2017, C-638/16 PPU](#)

Unionin tuomioistuin tarkensi toisessa Belgiasta saapuneessa asiassa, että turvapaikkahakemus voidaan evätä, jos hakija on osallistunut **terroristiryhmän toimintaan**. Ei ole välttämätöntä, että turvapaikanhakija on henkilökohtaisesti tehnyt terroritekoja tai että hän on yllyttänyt tällaisiin tekoihin tai osallistunut niihin. Kyseessä olevassa tapauksessa turvapaikanhakija oli tuomittu Belgiassa vankeusrangaistukseen osallistumisesta "Marokon islamilaisen taisteluryhmän" Belgiassa toimivan solun toimintaan. Hän oli osallistunut aktiivisesti järjestelyihin, joissa vapaaehtoisia lähetettiin Irakiin, ja luovuttanut väärennettyjä passeja.

→ [tuomio Lounani, 31.1.2017, C-573/14](#)

Unionin oikeudessa vahvistetaan myös sääntöjä, jotka koskevat sitä, miten vastuu turvapaikkahakemusten käsittelystä jakautuu jäsenvaltioiden välillä (Dublin III -asetus).

Vuosien 2015–2016 muuttoliikekriisin yhteydessä lukuisat maahanmuuttajat ylittivät unionin rajat Kroatiassa, joka järjesti siis heidän kauttakulkunsa muihin jäsenvaltioihin. Unionin tuomioistuin totesi, että jopa maahanmuuttajien valtavan joukoittaisen maahantulon tapauksessa jäsenvaltio, johon maahanmuuttaja ensimmäisenä saapuu Euroopan unionissa, on edelleen vastuussa tämän jälkeen muissa jäsenvaltioissa tehtyjen **turvapaikkahakemusten käsittelystä**. Vaikka kyseinen jäsenvaltio on järjestänyt maahanmuuttajien kulkemisen alueensa kautta toiseen jäsenvaltioon, sen ulkorajan ylittäminen merkitsee jäsenvaltion ulkorajan ensimmäistä luvutonta ylittämistä.

→ [tuomiot A.S. ja Jafari, 26.7.2017, C-490/16 ja C-646/16](#)

Dublin III -asetuksessa asetetaan määräaikoja, joilla pyritään nopeuttamaan turvapaikkamenettelyä, ja tästä on hyötyä myös hakijalle. Jäsenvaltio, jossa turvapaikkahakemus on tehty ja joka katsoo, että toinen jäsenvaltio on vastuussa sen käsittelystä, voi siten kolmen kuukauden kuluessa pyytää tätä toista jäsenvaltiota ottamaan hakijan vastaan. Unionin tuomioistuin katsoi, että turvapaikanhakija voi vedota tuomioistuimessa siihen, että vastuu hänen hakemuksensa käsittelystä on kyseessä olevan **määräajan päättymisen** vuoksi siirtynyt jäsenvaltiolle, jolta hän on pyytänyt turvapaikkaa. Sama koskee sitä kuuden kuukauden määräaika, jonka kuluessa jäsenvaltion **on siirrettävä turvapaikanhakija** toiseen jäsenvaltioon sen jälkeen, kun viimeksi mainittu on suostunut ottamaan hänet takaisin. Vastuu turvapaikkahakemuksen käsittelystä siirtyy jäsenvaltiolle, joka ei ole toteuttanut turvapaikanhakijan siirtoa kyseisessä määräajassa.

→ [tuomio Mengesteab, 26.7.2017, C-670/16](#)

→ [tuomio Shiri, 25.10.2017, C-201/16](#)

Unionin tuomioistuin tarkasteli niin ikään sellaisen **maahanmuuttajakiintiöitä** koskevan päätöksen pätevyyttä, jonka jäsenvaltiot olivat hyväksyneet enemmistöpäätöksellä EU-neuvostossa. Sillä pyrittiin auttamaan Italiaa ja Kreikkaa selviytymään maahanmuuttajien valtavasta joukoittaisesta maahantulosta siirtämällä heistä 120 000 muihin jäsenvaltioihin. Slovakia ja Unkari, jotka olivat äänestäneet kyseistä päätöstä vastaan, vaativat päätöksen kumoamista. Unionin tuomioistuin katsoi, että neuvostolla oli toimivalta toteuttaa tällainen väliaikainen toimenpide selviytyäkseen tehokkaasti ja nopeasti kyseisestä hätätilanteesta. Sovitunlaisella pakottavalla väliaikaisella siirtomekanismilla myötävaikutetaan tehokkaasti ja oikeasuhteisesti siihen, että Kreikka ja Italia kykenevät suoriutumaan vuoden 2015 muuttoliikekriisin seurauksista. Slovakian ja Unkarin kanteet siis hylättiin.

→ [tuomio Slovakia ja Unkari v. neuvosto, 6.9.2017, yhdistetyt asiat C-643/15 ja C-647/15.](#)

Kuluttajansuoja

Euroopan unioni huolehtii kuluttajien etujen suojelusta. Se pyrkii edistämään heidän turvallisuuttaan, takaamaan heitä suojaavien sääntöjen soveltamisen ja parantamaan heidän tietoisuuttaan omista oikeuksistaan. Vuonna 2017 unionin tuomioistuimella on ollut tilaisuus selventää eri tilaisuuksissa ja eri aloilla kuluttajien oikeuksien ulottuvuutta Euroopan unionissa.

Myynnin jälkeisiin tukipalveluihin soitetuista puheluista aiheutuvia kuluja koskevassa asiassa unionin tuomioistuin päätti, että soitettaessa elinkeinonharjoittajan tarjoaman asiakaspalvelun numeroon tästä puhelusta ei saa aiheutua suurempia kuluja kuin ne, joita aiheutuu puhelusta lanka- tai matkapuhelinten standardinumeroon.

→ [**tuomio Centrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main, 2.3.2017, C-568/15**](#)

Vuonna 2017 unionin tuomioistuin on ottanut kantaa useaan kertaan riita-asioihin, jotka koskevat lentomatkustajien oikeuksia. Asiaa koskevan unionin säännösten, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut, mukaan silloin, kun lento peruutetaan tai se viivästyy vähintään kolme tuntia, lentoliikenteen harjoittajan on maksettava matkustajille korvausta. Jos lennon peruuntuminen tai viivästyminen on johtunut poikkeuksellisista olosuhteista, joita ei olisi voitu välttää, lentoliikenteen harjoittaja voi sitä vastoin vapautua velvollisuudesta maksaa matkustajille korvausta.

Unionin tuomioistuin totesi, että **linnun ja lentokoneen yhteentörmäys** ja siitä johtuvat tarvittavat turvallisuustarkastukset voivat merkitä poikkeuksellista olosuhdetta, joka saattaa vapauttaa lentoliikenteen harjoittajan sen velvollisuudesta maksaa korvausta. Toisenlaisella vastauksella saatettaisiin näet rohkaista

lento-yhtiötä asettamaan täsmällisyys etusijalle turvallisuuteen nähden, mikä olisi ristiriidassa unionin oikeudella tavoiteltujen päämäärien kanssa.

→ [tuomio Pešková ja Peška, 4.5.2017, C-315/15](#)

Matkustajia suojataan myös siinä tapauksessa, että **lento peruutetaan alle kaksi viikkoa ennen lähtöpäivää**. Lentoliikenteen harjoittajan on näet maksettava korvausta, jos se ei voi osoittaa, että matkustajalle on ilmoitettu lennon peruuttamisesta vähintään kaksi viikkoa ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa. Sama pätee, vaikka lennon peruuttamisesta on ilmoitettu matkatoimistolle yli kaksi viikkoa ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa mutta matkatoimisto ei ole välittänyt tietoa matkustajille kahden viikon määräajassa. Unionin tuomioistuimien palautti kuitenkin mieleen lentoliikenteen harjoittajalla olevan mahdollisuuden vaatia sovellettavan kansallisen oikeuden nojalla korvausta velvollisuutensa laiminlyöneeltä matkatoimistolta.

→ [tuomio Krijgsman, 11.5.2017, C-302/16](#)

Lennon viivästyessä vähintään kolmella tunnilla matkustajilla on oikeus korvaukseen kuljetun välimatkan mukaan. Unionin tuomioistuimien tarkensi, että korvauksen määrän määrittämiseksi **huomioon otettava lennon pituus** on lähtölentoaseman ja saapumislentoaseman välinen lyhin mahdollinen välimatka lentäen.

→ [tuomio Bossen ym., 7.9.2017, C-559/16](#)

Unionin tuomioistuimien on myös pyydetty ottamaan kantaa kuluttajien terveydensuojelua koskeviin eri kysymyksiin.

Unionin tuomioistuin päätti sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa, jossa rintaimplanttien valmistaja oli käyttänyt teollisuussäiliöä, joka ei ollut laatustandardien mukaista, että **valmistajan laatujärjestelmän** arvioinnista EY-sertifioinnin yhteydessä vastaavan laitoksen ei voida katsoa olevan vastuussa sillä perusteella, että sen olisi pitänyt tehdä yllätyskäyntejä, tarkastaa tuotteita ja/tai tarkastaa valmistajan kaupallisia asiakirjoja. Kun on aihetta epäillä, ettei tuote täytä laatuvaatimuksia, mainitun laitoksen on kuitenkin toteutettava ihmisten terveyden suojelemisen edellyttämät toimenpiteet.

→ [tuomio Schmitt, 16.2.2017, C-219/15](#)

Unionin tuomioistuin vahvisti lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen tuomion, jonka mukaan komissio oli kieltänyt Dextro Energyä perustellusti käyttämästä mainoslauseita, joissa korostetaan **yksinomaan glukoosin myönteisiä vaikutuksia terveydelle**, mainitsematta sokerin kulutuksen lisäämisestä aiheutuvia vaaroja. Näiden väitteiden voidaan siis katsoa olevan kuluttajan kannalta moniselitteisiä ja harhaanjohtavia.

→ [tuomio Dextro Energy v. komissio, 8.6.2017, C-296/16 P](#)

Unionin tuomioistuimien otti niin ikään kantaa asiaan, joka koski Ranskan kansalaista, joka oli ottanut **hepatiitti B -rokotteen** ja sairastunut väitetyksi rokotteen johdosta MS-tautiin, joka johti asteittain hänen halvaantumiseensa ja lopulta hänen kuolemaansa. Se katsoi, että tieteellisen yksimielisyyden puuttuessa näyttö rokotteen puutteellisesta turvallisuudesta sekä puutteellisuuden ja sairauden välisestä syy-yhteydestä voidaan esittää vakavasti otettavien, täsmällisten ja yhtäpitävien indisioiden joukolla. Rokotteen antamisen ja sairauden ilmenemisen ajallinen läheisyys, se, että rokotetulla henkilöllä itsellään tai hänen suvussaan ei ole ollut mitään aikaisempaa tähän sairauteen liittyvää taustaa, sekä huomattava määrä todennettuja kyseisen sairauden ilmenemistapauksia rokotuksen antamisen jälkeen voivat olla vakavasti otettavia, täsmällisiä ja yhtäpitäviä indisoita.

→ [tuomio W. ym., 21.6.2017, C-621/15](#)

Työntekijöiden oikeuksien suojele

Unionin oikeudessa huolehditaan unionin kansalaisten elin- ja työolojen parantamisesta ja suojellaan työntekijöiden oikeuksia. Erityisesti kahdella direktiivillä taataan yhdenvertaisen kohtelun periaatteen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa ja kielletään rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä työssä. Kyseisillä vuonna 2000 annetuilla direktiiveillä kielletään sekä suora syrjintä (samanlaisten tilanteiden erilainen kohtelu) että välillinen syrjintä (erilaisten tilanteiden samanlainen kohtelu, jonka johdosta tietty henkilöryhmä saatetaan erityisen epäedulliseen asemaan).

Unionin tuomioistuimelta tiedusteltiin **islamilaisten huivien käytöstä työpaikalla**, ja se totesi, ettei suoraa syrjintää ole se, että työntekijöitä kielletään käyttämästä poliittisen, filosofisen tai uskonnollisen vakaumuksensa näkyviä tunnusmerkkejä. Kielto ei merkitse myöskään välillistä syrjintää, jos osoitetaan, että työnantaja haluaa työpaikan sääntöihin otetun johdonmukaisesti ja järjestelmällisesti noudatetun politiikan perusteella antaa neutraalin kuvan asiakkaisiinsa nähden. Jos tällaista työpaikan sisäistä sääntöä ei ole, unionin tuomioistuin tarkensi kuitenkin, että työnantajan halua ottaa huomioon asiakkaan toivomukset siitä, ettei tätä palvele enää islamilaista huivia käyttävä työntekijä, ei voida pitää syrjinnän poissulkevana työhön liittyvänä vaatimuksena.

→ [tuomiot G4S Secure Solutions sekä Bougnaoui ja ADDH, 14.3.2017, C-157/15 ja C-188/15](#)

Kreikassa poliisikoulun valintakokeeseen osallistuvien on täytettävä kelpoisuusvaatimukset, joihin kuuluu vähintään 170 senttimetrin pituus. Unionin tuomioistuin katsoi, että kyseinen kaikille hakijoille asetettu vähimmäispituutta koskeva edellytys koskee tosiasiaassa huomattavasti suurempaa määrää naisia kuin miehiä ja merkitsee siis **sukupuoleen perustuvaa välillistä syrjintää**. Vaikka poliisivoimien toimintakyvyn ja moitteettoman toiminnan turvaaminen on oikeutettu tavoite, sen saavuttamiseksi käyttöön otetut keinot ovat suhteettomia. Tästä syystä kyseinen syrjintä ei ole perusteltavissa, ja se on vastoin unionin oikeutta.

→ [tuomio Kalliri, 18.10.2017, C-409/16](#)

Saksassa lentoyhtiö Lufthansa ei pidä enää palveluksessaan lentäjää, joka on täyttänyt 65 vuotta, koska hänellä ei unionin säännösten mukaan ole enää oikeutta toimia kaupallisten lentokoneiden ohjaajana. Unionin tuomioistuin katsoi, että säännöstö merkitsee tosin **ikään perustuvaa syrjintää**, mutta sillä pyritään myös saavuttamaan lentoliikenteen turvallisuuden varmistamista koskeva oikeutettu tavoite. Lisäksi käyttöön otetut keinot (65 vuotta täyttäneitä lentäjiä koskeva kielto toimia kaupallisten koneiden ohjaajana) ovat oikeasuhteisia, koska kielto koskee ainoastaan kaupallista ilmakuljetusta. Näin ollen 65-vuotiaat tai vanhemmat lentäjät voivat ohjata koneita, joita käytetään siirtolennoilla, tai osallistua lentäjien kouluttamiseen.

→ [tuomio Fries, 5.7.2017, C-190/16](#)

Vaikka lentoyhtiö Ryanairin ja sen matkustamomiehistön välisten työsopimusten mukaan vain Irlannin tuomioistuimet ovat toimivaltaisia ratkaisemaan mahdolliset riita-asiat, unionin tuomioistuin katsoi, että **toimivaltaista tuomioistuinta** koskevan unionin oikeuden mukaan työntekijät voivat saattaa asian sen paikkakunnan tuomioistuimen käsiteltäväksi, josta käsin he täyttävät olennaisen osan velvoitteistaan Ryanairia kohtaan. Kyseisen paikkakunnan määrittämiseksi on otettava huomioon kaikki merkitykselliset seikat, kuten se paikkakunta, josta käsin työntekijä suorittaa tehtävänsä, johon hän palaa tehtäviensä jälkeen ja jossa hän saa ohjeita tehtäviään varten ja organisoii työnsä, mukaan lukien hänen kotiasemansa.

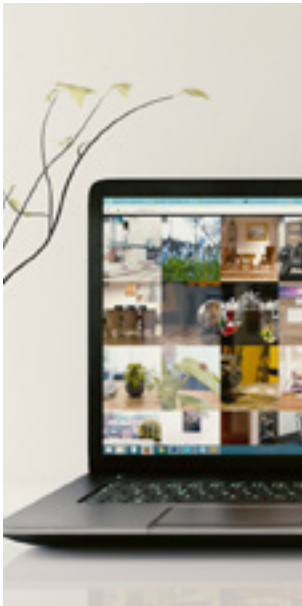
→ [tuomio Nogueira ym., 14.9.2017, yhdistetyt asiat C-168/16 ja C-169/16](#)

Vapaan kilpailun säilyttäminen ja sisämarkkinat

Vaikka unionille on annettu vuosien kuluessa uutta toimivaltaa, sisämarkkinoiden toiminnan ja vapaan kilpailun sääntöjen noudattamisen varmistamisen tehtävällä on edelleen erityistä merkitystä. Vuonna 2017 unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin ovat voineet tarkastaa lukuisten kaupallisten ja verotuksellisten menettelyjen yhteensoveltuvuuden unionin oikeuden kanssa.

Unionin tuomioistuin katsoi Espanjaa koskevassa asiassa, että **Uberin** tarjoama palvelu, jolla luodaan onlinepalvelualustalla yhteys käyttäjiä kuljettaviin ammattimaisiin kuljettajiin, on **kuljetuspalvelu**, joka jää tätä nykyä unionin oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle ja jota jäsenvaltiot voivat siten säännellä. Uber voi siis jatkaa toimintaansa vasta sen jälkeen, kun se on saanut kansallisten viranomaisten edellyttämät luvat henkilöiden kuljettamista koskevan palvelun tarjoamiseen.

→ [tuomio Asociación Profesional Elite Taxi, 20.12.2017, C-434/15](#)

Intel riitautti unionin tuomioistuimessa unionin yleisen tuomioistuimen tuomion, jolla vahvistettiin komission päätös, jolla sille oli määrätty 1,06 miljardin euron suuruinen sakko **määrävän aseman väärinkäytöstä x86-prosessorien markkinoilla**. Unionin tuomioistuin kumosi valituksenalaisen tuomion sillä perusteella, että unionin yleinen tuomioistuin oli vain todennut, että Intelin myöntämät alennukset tärkeimmille tietokonevalmistajille rajoittivat luonteensa puolesta kilpailua, sen sijaan, että se olisi tutkinut, voitiinko kyseisillä alennuksilla tosiasiasa syrjäyttää kilpailijat markkinoilta. Unionin yleisen tuomioistuimen on suoritettava tämä tutkinta ja annettava uusi tuomio.

→ [tuomio Intel v. komissio, 6.9.2017, C-413/14 P](#)

Yleisyystuotteiden markkinoinnista unionin tuomioistuin totesi, että tällaisten tuotteiden toimittaja voi kieltää valtuutettuja jakelijoitaan myymästä niitä Amazonin kaltaisella ulkopuolisella verkkoalustalla. Toimittajan on näet tuotteidensa ylellisen tuotekuvan säilyttämiseksi voitava määrittää tavaroidensa internetmyyntiä koskevat edellytykset.

→ [tuomio Coty Germany, 6.12.2017, C-230/16](#)

Espanjassa uskonnollinen yhteenliittymä halusi, että siihen sovelletaan **katoliselle kirkolle** kyseisessä maassa **myönnettyjä verovapautuksia** sen hallinnoiman toiminnan piiriin kuuluvassa koulurakennuksessa tehtyjen töiden osalta. Kyseistä rakennusta käytetään valtion sääntelemään ja rahoittamaan oppivelvollisuuden piiriin kuuluvaan opetukseen sekä vastiketta vastaan annettavaan vapaaseen opetukseen. Unionin tuomioistuin katsoi, että kyseiset vapautukset voivat olla kiellettyä valtiontukea eikä niitä voida soveltaa muun muassa vastiketta vastaan annettavien opetuspalvelujen kaltaiseen kyseessä olevissa tiloissa harjoitettuun taloudelliseen toimintaan.

→ [tuomio Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, 27.6.2017, C-74/16](#)

Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti puolestaan polkumyyntitoimenpiteiden ja tukien vastaisten toimenpiteiden pätevyden **Kiinasta tuotavien aurinkopaneelien** osalta. Neuvosto oli toteuttanut kyseiset toimenpiteet, sillä yhtäältä kyseessä olevia aurinkopaneeleja myytiin Euroopassa niiden normaalia markkina-arvoa alempaan hintaan ja toisaalta kyseisiä tuotteita Eurooppaan vievät kiinalaiset yritykset saivat Kiinan valtiolta sääntöjenvastaista tukea ja aiheuttivat siten vahinkoa unionin aurinkopaneelien tuottajille.

→ [tuomiot JingAo Solar ym. v. neuvosto, 28.2.2017, T-157/14 ym.](#)

Eräässä toisessa asiassa unionin yleinen tuomioistuin kumosi osittain päätöksen, jolla komissio oli määrännyt noin 15 miljoonan euron suuruisen sakon rahoitusalan välityspalveluihin erikoistuneelle Icap-konsernille, koska tämä oli osallistunut **kartelleihin jenimääräisten korkojohdannaisten alalla** (näihin kartelleihin osallistuneille pankeille määrättyjen sakkojen kokonaismäärä oli noin 670 miljoonaa euroa). Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan komissio oli tehnyt virheitä, kun se oli määrittänyt Icapin kartelleihin osallistumisen luonnetta ja kestoa eikä se ollut perustellut riittävästi sakon laskentamenetelmäänsä.

→ [tuomio Icap ym. v. komissio, 10.11.2017, T-180/15](#)

Unionin yleinen tuomioistuin kumosi myös menettelyllisen virheen vuoksi päätöksen, jolla komissio hylkäsi amerikkalaisen yhtiön United Parcel Servicen (UPS) ja alankomaalaisen yhtiön TNT Expressin (TNT) keskittymän pienpakettien pikatoimituspalvelujen markkinoilla. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan komissio loukkasi UPS:n puolustautumisoikeuksia, kun se tukeutui ekonometriseen analyysiin, josta ei sellaisenaan keskusteltu hallinnollisen menettelyn aikana.

→ [tuomio UPS v. komissio, 7.3.2017, T-194/13](#)

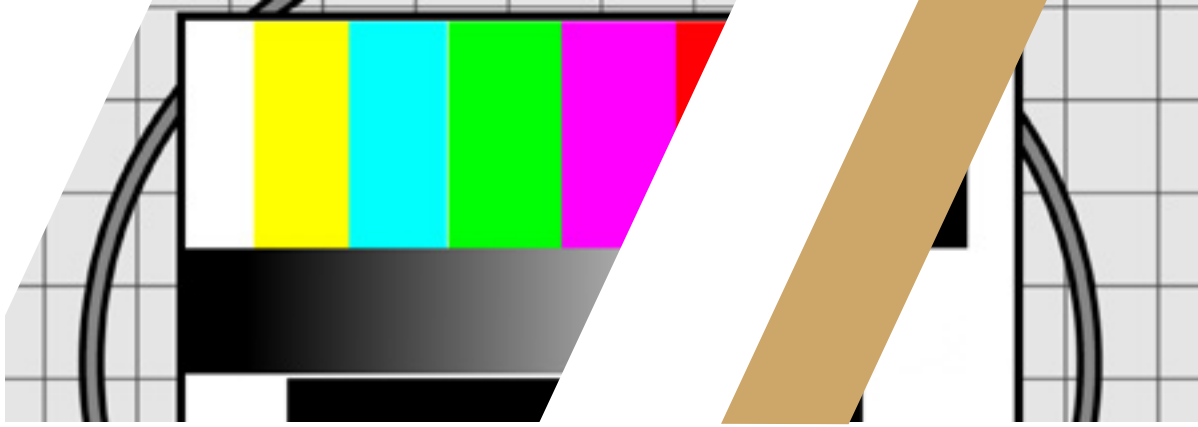
Valtiontukiasiassa unionin yleinen tuomioistuin vahvisti Ranskalle asetetun velvollisuuden periä takaisin Société Nationale Corse-Méditerranéelle (SNCM) myönnetty 220 miljoonan euron tuki tietyille vesiliikennepalveluille Marseillen ja Korsikan välillä. Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti näin komission analyysin, jonka mukaan tämä tuki ei soveltunut sisämarkkinoille.

→ [tuomio Ranska v. komissio ja SNCM v. komissio, 1.3.2017, T-366/13 ja T-454/13](#)

Unionin yleinen tuomioistuin totesi niin ikään, että Landeskreditbank Baden-Württemberg, joka on Baden-Württembergin osavaltion (Saksa) investointi- ja kehityspankki, kuuluu **Euroopan keskuspankin (EKP)** eikä Saksan viranomaisten valvontaan. Kyseisen pankin varojen arvo ylitti näet 30 miljardia euroa, joten se oli luonnehdittava ”merkittäväksi yhteisöksi” ja se kuului siis EKP:n valvontaan.

→ [tuomio Landeskreditbank Baden-Württemberg v. EKP, 16.5.2017, T-122/15](#)

Immateriaali- oikeuksien suoja

Immateriaalioikeuksilla tarkoitetaan kaikkia henkisille luomuksille myönnettyjä yksinoikeuksia. Ne kattavat kaksi ryhmää: teollisoikeudet (patentti, tavaramerkki, malli jne.) ja tekijänoikeudet, joilla suojataan kirjallisia ja taiteellisia teoksia. Unioni huolehtii immateriaalioikeuksien noudattamisesta, ja se tukee luomista ja sijoittamista uusiin teoksiin ja aloihin (musiikki, elokuvat, televisiolähetykset jne.) ja edistää näin kilpailukykyä, työllisyyttä ja innovaatiota.

Unionin tuomioistuin totesi lainvastaiseksi sellaisen **mediasoitimen** myynnin, jonka avulla on mahdollista katsoa televisioruudulla ilmaiseksi ja helposti internetissä laittomasti saatavilla olevia elokuvia. Myös tilapäinen kappaleen valmistaminen kyseisellä mediasoitimella suoratoistona lähetetystä tekijänoikeudella suojatusta teoksesta ilman tekijänoikeuden haltijan lupaa on lainvastaista.

→ [tuomio Stichting Brein, 26.4.2017, C-527/15](#)

Samoin **digitaalinen alusta**, jolla käyttäjät voivat jakaa ja ladata osissa (torrents) käyttäjien omilla tietokoneilla olevia teoksia, on vastoin unionin oikeutta siltä osin kuin se antaa pääsyn ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa julkaistuihin suojattuihin teoksiin.

→ [tuomio Stichting Brein, 14.6.2017, C-610/15](#)

Niin ikään televisio-ohjelmien **etäohjattavaa videotallennusta** ja pilveen (cloud) tallennettujen televisio-ohjelmien kopioiden käyttöön saattamista koskevaan järjestelmään on saatava tekijänoikeuksien haltijoiden lupa, sillä kyseinen järjestelmä merkitsee ohjelmien edelleen siirtämistä.

→ [tuomio VCAST, 29.11.2017, C-265/16](#)

Unionin yleinen tuomioistuin totesi, että Coca-Cola saattoi vastustaa merkin Master, jossa käytetään samaa kirjainta kuin sen tavaramerkissä, rekisteröimistä EU-tavaramerkiksi juomille ja elintarvikkeille. Vaikka merkkiä Master käytetään tällä hetkellä vain Syyriassa ja Lähi-Idässä samantapaisessa muodossa kuin Coca-Colan merkkiä, unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että Coca-Cola saattoi pätevästi osoittaa taloudellisen vapaamatkustusvaaran toteamalla olevan todennäköistä, että merkkiä Master käytetään tulevaisuudessa samalla tavoin Euroopan unionissa.

→ [tuomio The Coca-Cola Company v. EUIPO, 7.12.2017, T-61/16](#)

Unionin yleinen tuomioistuin velvoitti neljässä asiassa Euroopan unionin maksamaan useille yhtiöille lähes 1,5 miljoonaa euroa vahingonkorvauksia (ilman hyvitys- ja viivästyskorjokkoja) unionin yleisessä tuomioistuimessa käydyn oikeudenkäynnin liiallisen keston vuoksi. Unionin yleinen tuomioistuin myönsi, että kyseisten oikeudenkäyntien liiallinen kesto oli aiheuttanut yhtiöille aineellisia vahinkoja (pankkitakauksen kulujen maksaminen) ja henkistä kärsimystä (yhtiöiden epätietoisuus). Viidennessä asiassa unionin yleinen tuomioistuin ei myöntänyt vahingonkorvauksia, koska se katsoi, että menettelyn kesto oli objektiivisesti arvioiden perusteltu.

- [tuomio Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne v. Euroopan unioni, 10.1.2017, T-577/14,](#)
- [tuomio Aalberts Industries v. Euroopan unioni, 1.2.2017, T-725/14;](#)
  - [Kendrion v. Euroopan unioni, 1.2.2017, T-479/14;](#)
- [ASPLA ja Armando Álvarez v. Euroopan unioni, 17.2.2017, T-40/15](#)
  - [Guardian Europe v. Euroopan unioni, 7.6.2017, T-673/15](#)

Kansainväliset sopimukset

EU:n ja Singaporen välinen vapaakauppasopimus on yksi ensimmäisiä "uuden sukupolven" kahdenvälisiä vapaakauppasopimuksia. Kyseisessä vapaakauppasopimuksessa on tullien pienentämistä ja tullien ulkopuolisten tavara- ja palvelukaupan esteiden vähentämistä koskevien perinteisten määräysten lisäksi kauppaan liittyviä erilaisia asioita, kuten teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamista, sijoituksia, julkisia hankintoja, kilpailua ja kestävästä kehitystä, koskevia määräyksiä.

Komissio kieltäytyi rekisteröimästä eurooppalaista kansalaisaloitetta, jolla pyrittiin estämään transatlanttinen kauppa- ja investointikumppanuus Yhdysvaltain kanssa (TTIP) ja vapaakauppasopimus Kanadan kanssa (CETA), minkä jälkeen aloitteen tekijät nostivat kumoamiskanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa. Eurooppalaisten kansalaisaloitteiden avulla unionin kansalaiset voivat tietyillä edellytyksillä pyytää komissiota tekemään unionin lainsäätäjälle toimea koskevan ehdotuksen.

Unionin tuomioistuin, jolle komissio oli esittänyt lausuntopyyntöä siitä, saattoiko **unioni** yksin **tehdä** kyseisen sopimuksen vai oliko jäsenvaltioiden osallistuminen tarpeen, totesi, ettei unioni voi yksin tehdä uusia vapaakauppasopimuksia, jotka perustuvat Euroopan unionin ja Singaporen välillä neuvoteltuun sopimusmalliin, siltä osin kuin näiden sopimusten kaksi osaa (muut kuin suorat ulkomaiset sijoittajat sekä sijoittajien ja valtioiden välisten riitojen ratkaisu) eivät kuulu **unionin yksinomaiseen toimivaltaan** ja edellyttävät siten jäsenvaltioiden osallistumista.

→ [lausunto 2/15, 16.5.2017, Singaporen kanssa tehty vapaakauppasopimus](#)

Unionin yleinen tuomioistuin puolestaan kumosi komission kieltäytymisen rekisteröidä eurooppalaista kansalaisaloitetta, jolla pyrittiin estämään TTIP ja CETA. Se totesi nimittäin, ettei tämä aloite merkitse kansalaisten perusteetonta puuttumista vireillä olevan lainsäädäntömenettelyn kulkuun vaan demokraattisen keskustelun vireille saattamista hyvissä ajoin.

→ [tuomio Efler ym. v. komissio, 10.5.2017, T-754/14](#)

Ulkopolitiikka ja rajoittavat toimenpiteet

Ns. rajoittavat toimenpiteet ovat ulkopoliitiikan väline, jolla unioni pyrkii saamaan aikaan poliittisen muutoksen tai toimintatapojen muutoksen kolmannessa maassa. Ne voidaan toteuttaa aseidenvientikieltona, varojen jäädyttämisenä, maahantulon ja kauttakulun kieltämisenä unionin alueella, tuonti- ja vientikieltona jne. Ne voivat kohdistua hallituksiin, yhtiöihin, luonnollisiin henkilöihin sekä ryhmiin tai järjestöihin (kuten terroristiryhmiin).

Unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin ovat jo käsitelleet useita asioita, jotka koskevat eri maihin, kuten Afganistaniin, Valko-Venäjään, Norsunluurannikkoon, Egyptiin, Iraniin, Libyaan, Venäjään, Syyriaan, Tunisiaan, Ukrainaan ja Zimbabween liittyviä rajoittavia toimenpiteitä.

Ukrainan kriisin johdosta toteutettujen rajoittavien toimenpiteiden yhteydessä unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin ovat vahvistaneet useiden luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden varojen jäädyttämisen jatkamisen. Unionin tuomioistuin vahvisti erityisesti entisen presidentin **Viktor Yanukovytschin** ja hänen poikansa Oleksanderin varojen jäädyttämisen ajanjaksolla 6.3.2015–6.3.2016.

→ [tuomiot Yanukovych v. neuvosto, 19.10.2017, C-598/16 P ja C-599/16 P](#)

Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti puolestaan venäläisen yrityksen **Almaz-Anteyn** varojen jäädyttämisen sillä perusteella, että tämä tukee Ukrainan suvereniteettia ja itsenäisyyttä uhkaavia toimia valmistamalla aseita ja sotatarvikkeita ja toimittamalla niitä Venäjälle, joka toimittaa ne puolestaan Itä-Ukrainan separatisteille.

→ [tuomio Almaz-Antey Air and Space Defence v. neuvosto, 15.1.2017, T-255/15](#)

Unionin tuomioistuin totesi edelleen Ukrainan kriisin yhteydessä, että neuvoston eräisiin **Rosneftin** kaltaisiin **venäläisiin yrityksiin** kohdistamat rajoittavat toimenpiteet olivat päteviä siitä syystä, että neuvosto oli perustellut niitä riittävästi, ja koska toimenpiteet muuttuivat asteittain ankarimmiksi, kyseessä olevien yritysten elinkeinovapauteen ja omaisuuden suojaan puuttumista ei voitu pitää suhteettomana.

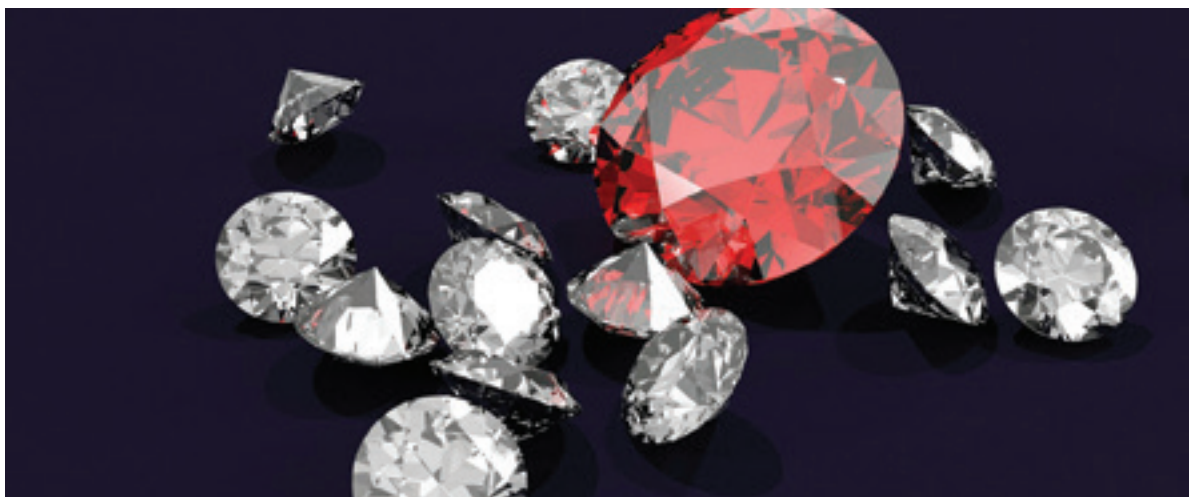
→ [tuomio Rosneft, 28.3.2017, C-72/15](#)

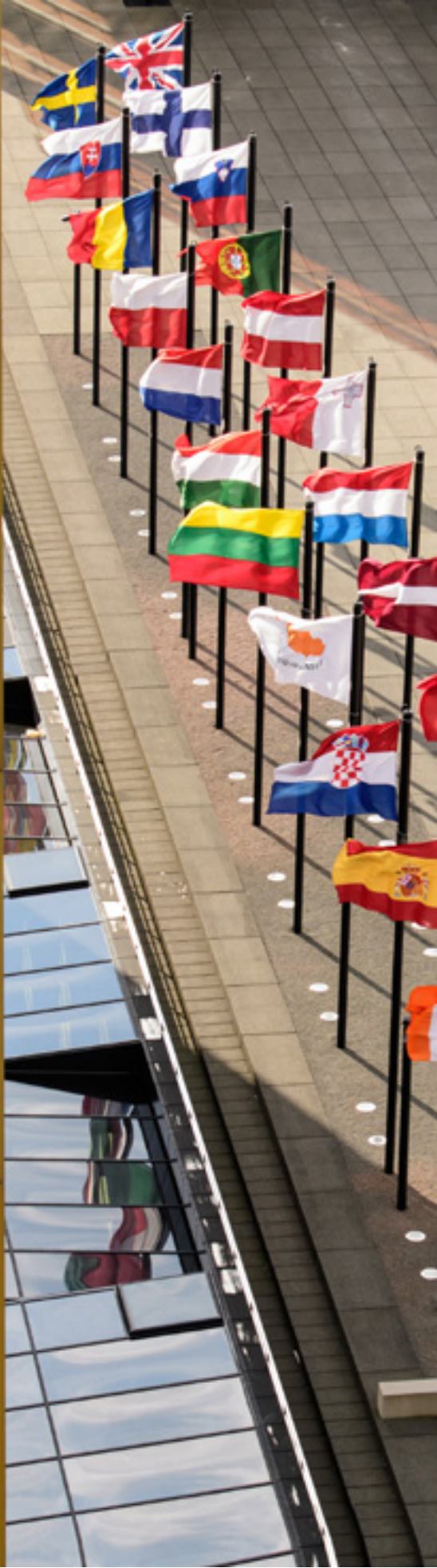
Unionin tuomioistuin totesi lisäksi, ettei unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt kumota **Hamasin** pysyttämistä **terroristijärjestöjen** eurooppalaisessa luettelossa. Neuvosto saattoi näet nojautua Hamasin tilannetta tarkistaessaan muihin lähteisiin kuin toimivaltaisten viranomaisten kansallisiin päätöksiin. Asia palautettiin unionin yleiseen tuomioistuimeen, jonka on tutkittava tosiseikat ja argumentit, joista se ei ole lausunut vuoden 2014 tuomiossaan.

→ [tuomio neuvosto v. Hamas, 26.7.2017, C-79/15 P](#)

Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti lopuksi yhtiöiden **Badica ja Kardiam** varojen jäädyttämisen keskiafrikkalaisia ”konfliktitimantteja” koskevassa asiassa. Neuvosto oli näet osoittanut, että timantit oli todellakin viety ulkomaille ja että niitä oli siten käytetty laittomasti hyväksi kansainvälisessä oikeudessa määrätyn vientikiellon vastaisesti. Unionin yleinen tuomioistuin huomautti lisäksi, että kun Badica ja Kardiam ostivat edelleen timantteja toimittajille, ne tukivat välttämättäkin Keski-Afrikan tasavallassa keskenään taistelevia aseellisia ryhmittymiä.

→ [tuomio Badica ja Kardiam v. neuvosto, 20.7.2017, T-619/15](#)

B LAINKÄYTTÖ- TOIMINNAN KESKEISIÄ LUKUJA

UNIONIN TUOMIOISTUIN

Unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi voidaan pääasiallisesti saattaa

- **ennakkoratkaisupyynnöjä**, jos kansallinen tuomioistuin pitää unionin antaman toimen tulkintaa tai pätevyyttä epäselvänä. Tällöin kansallinen tuomioistuin lykkää vireillä olevan asian käsittelyä ja pyytää unionin tuomioistuinta tulkitsemaan kyseisiä säännöksiä tai lausumaan niiden pätevyydestä. Unionin tuomioistuimen ratkaisussa esitetyn selvennyksen perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista käsiteltäväkseen saatetun asian. Asioissa, joissa vastaus on saatava pikaisesti (esim. turvapaikka-, rajavalvonta- tai lapsikaappaustapauksissa), noudatetaan kiireellistä ennakkoratkaisumenettelyä (PPU)
- **valituksia** unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuista, jotka unionin tuomioistuin voi kumota muutoksenhaun perusteella
- **suoria kanteita**, joissa vaaditaan pääasiallisesti
  - ♦ kumoamaan unionin toimi (kumoamiskanne) tai
  - ♦ toteamaan, että jäsenvaltio ei ole noudattanut unionin oikeutta (jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne). Jos jäsenvaltio ei noudata tuomiota, jossa sen on todettu jättäneen jäsenyysvelvoitteensa noudattamatta, unionin tuomioistuin voi määrätä rahamääräisen seuraamuksen ns. toisen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen seurauksena
- **lausuntopyyntö** siitä, onko unionin ja kolmannen valtion tai kansainvälisen järjestön välillä suunniteltu sopimus perussopimusten mukainen. Pyyntöä voi esittää jäsenvaltio tai unionin toimielin (parlamentti, neuvosto tai komissio).

739 vireille tullutta asiaa

Ennakkoratkaisumenettelyä

533 joista **4** kiireellistä

Eniten pyyntöjä esittäneet jäsenvaltiot:

Saksa **149** Italia **57** Alankomaat **38**
Itävalta **31** Ranska **25**

suoraa kannetta

46

joista

41 jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta ja **3** ns. toista jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta

valitusta unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuista

147

lausunto

1

oikeusapupyyntöä

12

Asianosainen, joka ei kykene suorittamaan oikeudenkäynnistä aiheutuvia kuluja, voi hakea maksutonta oikeusapua.

699 ratkaistua asiaa

ennakkoratkaisumenettelyä,

447 joista **6** kiireellistä

suoraa kannetta,

37

joista **20** todettua jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä **11** jäsenvaltion osalta

joista **1** ns. toinen jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättäminen

Valitukset unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta

198

joista **34** johti unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun kumoamiseen

lausuntoa

3

Keskimääräinen käsittelyaika

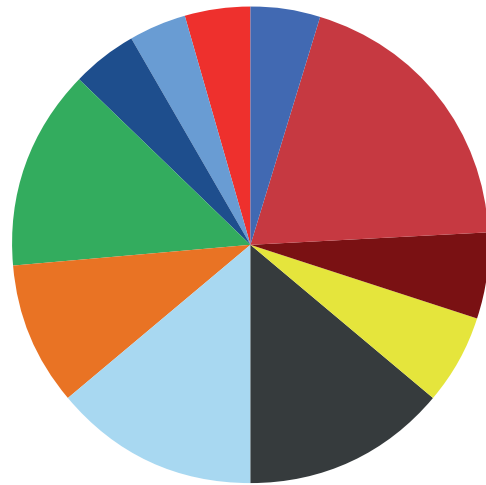
16,4 kuukautta

Kiireellisten ennakkoratkaisumenettelyjen keskimääräinen käsittelyaika

2,9 kuukautta

Tärkeimmät käsitellyt aiheet

- 60** Immateriaalioikeudet
- 86** Kilpailu ja valtiontuet
- 20** Kuluttajansuoja
- 17** Liikenne
- 43** Liikkumis- ja sijoittautumisvapaus ja sisämarkkinat
- 22** Maatalous
- 26** Sosiaalioikeus
- 19** Tulliliitto
- 61** Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue
- 62** Verotus
- 27** Ympäristö

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN

Unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi voidaan saattaa ensimmäisenä oikeusasteena **luonnollisten henkilöiden** tai **oikeushenkilöiden** (yhtiöt, yhdistykset jne.) ja **jäsenvaltioiden** nostamia suoria kanteita Euroopan unionin toimielinten, elinten tai laitosten toimista ja suorista kanteita, joissa vaaditaan toimielinten tai niiden henkilöstön aiheuttaman vahingon korvaamista. Suuri osa siinä vireillä olevista oikeudenkäynneistä koskee taloudellisia kysymyksiä, kuten immateriaalioikeuksia (Euroopan unionin tavaramerkit ja mallit), kilpailua, valtiontukea sekä pankki- ja rahoitusalan valvontaa.

Unionin yleisellä tuomioistuimella on myös toimivalta ratkaista unionin julkishallinnon osalta Euroopan unionin ja sen henkilöstön väliset riidat.

Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuista voidaan valittaa oikeuskysymysten osalta unionin tuomioistuimeen.

917 vireille tullutta asiaa

suoraa kannetta

807

joista

298

immateriaalioikeuksia koskevaa kannetta

86

henkilöstökannetta

423

muuta suoraa kannetta (joihin kuuluu 31 jäsenvaltioiden nostamaa kannetta)

Oikeusapupyynnöjä

56

Asianosainen, joka ei kykene suorittamaan oikeudenkäynnistä aiheutuvia kuluja, voi hakea maksutonta oikeusapua.

895 ratkaistua asiaa

suoraa kannetta

721

joista

376 immateriaali-oikeuksia koskevaa kannetta,

66 henkilöstökannetta

279 muuta suoraa kannetta

valitusta virkamiestuomioistuimen ratkaisuista

40

joista

11 johti virkamiestuomioistuimen ratkaisun kumoamiseen

Vuonna 2004 perustettu virkamiestuomioistuin lopetti toimintansa 31.8.2016 Euroopan unionin tuomioistuinrakenteen uudistuksen yhteydessä. Tällöin vireillä olleet asiat siirrettiin unionin yleiseen tuomioistuimeen, joka on 1.9.2016 alkaen ollut toimivaltainen tuomioistuin ratkaisemaan henkilöstökanteet.

Keskimääräinen käsittelyaika

16,3 kuukautta

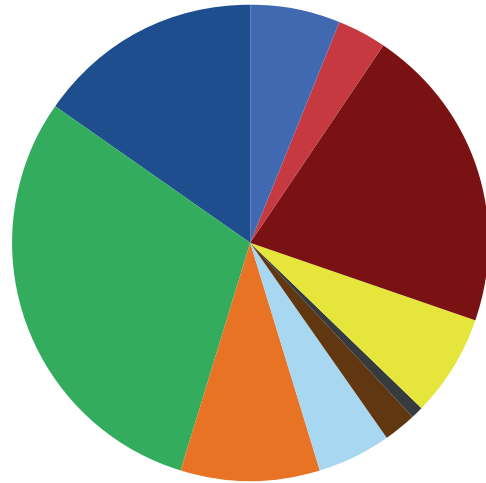
Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisut, joista on valitettu unionin tuomioistuimeen

22 %

1 508

Vireillä olevat asiat
(tilanne 31.12.2017)

Tärkeimmät käsitellyt aiheet

- 76** Asiakirjoihin tutustuminen
- 187** Henkilöstösäännöt
- 370** Immateriaalioikeudet
- 27** Julkiset hankinnat
- 84** Kilpailu
- 43** Maatalous
- 62** Rajoittavat toimenpiteet
- 116** Talous- ja rahapolitiikka
- 256** Valtiontuki
- 12** Ympäristö

3 Avoimuuden
ja
vuorovaiku-
tuksen
vuosi

A

MERKITTÄVIÄ TAPAHTUMIA

Euroopan unionin tuomioistuimen sekä kansallisten tuomioistuinten ja unionin kansalaisten välinen vuoropuhelu ei rajoitu oikeudenkäynteihin, vaan joka vuosi on paljon muutakin vuorovaikutusta.

Vuonna 2017 järjestettiin lukuisia tapaamisia ja keskusteluja, jotka osaltaan edistävät unionin oikeuden ja oikeuskäytännön tunnetuksi tekemistä ja lisäävät niiden ymmärtämistä.

27.
maaliskuuta

Tuomari-
päivät ja
Rooman
sopimusten
60-vuotisjuhla

Jäsenvaltioiden eri tuomioistuimista kokoontuu vuosittain tuomareita Euroopan unionin tuomioistuimen järjestämille tuomaripäiville vaihtamaan ajatuksia unionin oikeuteen liittyvistä eri kysymyksistä. Tällä tilaisuudella pyritään paitsi vahvistamaan unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välillä erityisesti ennakkoratkaisupyyntöjen yhteydessä käytävää oikeudellista vuoropuhelua myös edistämään unionin oikeuden tuntemusta ja yhdenmukaista soveltamista, sillä ensisijaisesti juuri kansalliset tuomioistuimet soveltavat unionin oikeutta käsittelemissään eri oikeusriidoissa.

Tänä vuonna tuomaripäivät järjestettiin Rooman sopimusten allekirjoittamisen 60-vuotisjuhlan yhteydessä. Unionin tuomioistuin esitti kutsun tulla

juhlistamaan tätä tilaisuutta kansallisten perustuslakituomioistuinten ja ylimpien (siviili-, rikostai hallintoasioita taikka perustuslakikysymyksiä käsittelevien) tuomioistuinten presidenteille, joista lähes 70 saapui paikalle. Tavoitteena on tuoda esiin oikeusalan verkostoa, jolla luodaan todellinen eurooppalainen oikeusalue, samalla kun korostetaan tämän unionin tuomioistuimen kansallisten tuomioistuinten kanssa tekemän yhteistyön, johon kansalliset ylimmät tuomioistuimet ovat vaikuttaneet merkittävästi, historiallista ulottuvuutta.

Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin antoi ja julkaisi internetsivustollaan julkilausuman, jossa tuodaan juhallisesti esille mainittua yhteistyötä.

Vuoden 2017 tuomaripäivien osanottajat

Euroopan unioni on oikeuden unioni, joka on sekä laajentunut että syventynyt merkittävästi Rooman sopimusten allekirjoittamisen jälkeen.

Sopimusten allekirjoittamisen 60-vuotisjuhlallisuuudet tarjoavat tilaisuuden korostaa Euroopan unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välistä jatkuvasti uudistuvaa vuoropuhelua, joka kunnioittaa niiden omia oikeuskulttuureja ja oikeusjärjestyksiä sekä niiden käyttämiä työkieliä.

Euroopan unionin tuomioistuin on tässä tarkoituksessa kutsunut Luxemburgiin jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuinten ja ylimpien tuomioistuinten presidentit syventääkseen oikeudellisen yhteistyön verkostoa, joka on todellisen eurooppalaisen oikeusalueen näkyvä tae.

Euroopan unionin tuomioistuin haluaa korostaa kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen muodostaman Euroopan unionin oikeudellisen verkoston keskeistä roolia Euroopan unionin perustana olevien perusoikeuksien, demokraattisten arvojen ja oikeusvaltioperiaatteen kehittämisessä ja kunnioittamisessa.

Tiiviissä yhteistyössä kansallisten tuomioistuinten kanssa Euroopan unionin tuomioistuin jatkaa sille perussopimuksissa uskottua tehtävää huolehtia siitä, että kaikki noudattavat lakia kaikkien yhteiseksi hyväksi, suojellen siten unionin kansalaisten ja jäsenvaltioiden yhteisiä arvoja.

31.

maaliskuuta

European Law Moot Court Competition -kilpailun finaali

European Law Moot Court Competition, jonka European Law Moot Court Society on järjestänyt lähes 30 vuoden ajan, on oikeustapauskilpailu, jonka tarkoituksena on tehdä unionin oikeutta tunnetuksi oikeustieteen opiskelijoiden keskuudessa. Sitä pidetään yhtenä maailman kovatasoisimmista kilpailuista, ja sen finaali järjestetään vuosittain unionin tuomioistuimessa, jossa unionin kaikista jäsenvaltioista sekä Yhdysvalloista tulevien opiske-

lijöiden muodostamat joukkueet kilpailevat toisiaan vastaan unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen jäsenistä muodostuvien raatiin arvioimissa oikeudenkäynneissä. Vuoden 2017 kilpailussa voittajaksi selviytyi Lontoon **City University**, kun taas parhaana julkisasiamiehenä palkittiin Julie Benedetti **Pariisin HEC**-kauppakorkeakoulusta (Ranska) ja parhaana komission asiamiehenä Mikoláš Ružek **Helsingin yliopistosta** (Suomi).

15.

22.

huhtikuuta

Luxembourg Forum 2017

Vuodesta 1998 lähtien Euroopan unionin tuomioistuin ja **Yhdysvaltojen Supreme Court** ovat tavanneet säännöllisesti sekä Luxemburgissa että Yhdysvalloissa jatkaakseen lähes 20 vuotta sitten aloittamaansa vuoropuhelua. Nämä tapaamiset virallistettiin vuonna 2012 perustamalla "Luxembourg Forum". Vuoden 2017 tapaaminen pidettiin Yhdysvalloissa Supreme Courtin, University of Mi-

chiganin ja American Universityn suojeluksessa. Unionin tuomioistuimen valtuuskunta, johon kuului presidentti ja 11 jäsentä, matkustivat Ann Arboriin (Michigan) ja tämän jälkeen Washington D.C.:hen osallistuakseen useisiin vierailuihin, työpajoihin ja paneelikeskusteluihin amerikkalaisten kollegoidensa kanssa. Seuraava Luxembourg Forum pidetään vuonna 2020 Luxemburgissa.

14. toukokuuta

Toimielimen avointen ovien päivä

Toukokuun 9 päivänä 1950 ranskalaisen ministerin Robert Schumanin pitämän puheen muistoksi kaikissa jäsenvaltioissa vietettävänä Eurooppa-päivänä Euroopan unionin tuomioistuimien järjestää avointen ovien päivän. Tapahtumaan osallistuu aktiivisesti yli 150 unionin tuomioistuimen vapaaehtoista virkamiestä, jotka ottavat vierailijat vastaan, antavat heille tietoa ja järjestävät heille opastetun kierroksen viihtyisän tunnelman vallitessa. Tämän päivän avulla kansalaiset voivat tutustua paitsi toimielimen tehtävään ja toimintaan myös sen arkkitehtuuriin ja sen tiloissa oleviin jäsenvaltioiden lainaamiin taideteoksiin, jotka ilmentävät eurooppalaisia taide- ja kulttuuriperinteitä. Tänä vuonna unionin tuomioistuimessa kävi yli **3 600 vierailijaa**.

11. syyskuuta

Euroopan unionin oikeusalan verkoston ensimmäi- nen kokous

Tuomaripäivien jälkeen unionin tuomioistuimen presidentti kutsui jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuimien ja ylimpien tuomioistuimien presidentit perustamaan "Euroopan unionin oikeudellista verkostoa", jolla pyritään tiivistämään oikeudellista yhteistyötä laadukkaan euroopanlaajuisen oikeudenkäytön takaamiseksi. Verkoston ensimmäinen kokous pidettiin siten unionin tuomioistuimessa, ja siihen osallistui verkoston jäseniä 60:stä jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuimesta ja ylimmästä

tuomioistuimesta. Kokouksen osallistujat työskentelivät tässä yhteydessä verkostossa tapahtuvaa vaihtoa koskevien yksityiskohtien parissa.

Verkosto lisää keskinäistä tietämystä jäsenvaltioiden lainsäädännöstä ja oikeuskäytännöstä, ja sillä voidaan myös tiivistää unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuimien käymää vuoropuhelua ennakkoratkaisuista.

Viralliset vierailut Euroopan unionin tuomioistuimeen

Euroopan unionin tuomioistuimen, muiden unionin toimielinten, kansainvälisten tuomioistuinten sekä unionin jäsenvaltioiden toimielinten ja tuomioistuinten välisen jatkuvan institutionaalisen vuorovaikutuksen merkeissä unionin tuomioistuimessa vierailivat vuonna 2017 valtuuskunta Euroopan parlamentin oikeudellisten asioiden valiokunnasta, Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeuskomissaari Zeid Ra'ad Al Hussein, EFTAn (Euroopan vapaakauppajärjestö) jäsenmaiden ylimpien tuomioistuinten jäseniä (Islannista, Norjasta ja Liechtensteinista), valtuuskuntia Saksan liittotasavallan Bundesverfassungsgerichtistä ja Bundesfinanzhofista, Romanian yleinen syyttäjä ja ylimmässä tuomioistuimessa toimivien syyttäjien valtuuskunta, valtuuskuntia Luxemburgin suurherttuakunnan Cour administrative, Karlsruhe, Liègen ja Colmarin ylioikeuksista sekä Italian tasavallan tuomareita valvovasta ylimmästä neuvostosta. Unionin tuomioistuin on lisäksi vastaanottanut valtuuskunnan Saksan Bundestagin Unterausschuss Europarecht des Rechtsausschussesista.

Unionin tuomioistuimessa on niin ikään vieraillut eri jäsenvaltioiden tärkeitä henkilöitä, joihin kuuluvat muun muassa Helleenien tasavallan Luxemburgin suurherttuakunnassa toimiva suurlähettiläs

Louis-Alkiviadis Abatis, valtiosihteeri The Rt Hon. The Baroness Anelay of St Johns (eroa Euroopan unionista valmisteleva osasto), Flanderin aluehallituksen pääministeri Geert Bourgeois, Suomen oikeusministeri Antti Häkkänen, Belgian liittohallituksen varapääministeri Jan Jambon sekä valtiosihteerit Philippe De Backer, Théo Francken ja Zuhail Demir sekä Hessenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppa-asioista vastaava ministeri Lucia Puttrich.

B

KESKEISIÄ LUKUJA

Jatkuva vuoropuhelu lakimiesammattien edustajien kanssa

- Oikeudellinen vuoropuhelu kansallisten tuomareiden kanssa

Tapaaminen yli

2 300

tuomarin
kanssa

- kansallisten tuomareiden saapuminen tuomareiden vuosittaisille tuomaripäiville taikka 6 tai 10 kuukauden pituiseen harjoitteluun tuomioistuimen jäsenen kabinetissa
- unionin tuomioistuimessa järjestetyt seminaarit
- kansallisille tuomareille osoitetut puheenvuorot Euroopan laajuisten yhdistysten tai oikeudellisten verkostojen yhteydessä
- osallistuminen ylimpien ja ylempien kansallisten tuomioistuinten istuntokauden avajaistilaisuuksiin ja tapaamiset eurooppalaisten ylimpien tuomioistuinten presidenttien tai varapresidenttien kanssa

- Unionin oikeuden soveltamisen ja ymmärtämisen edistäminen lakimiesammattien edustajien keskuudessa

673

vierailijaryhmää,

joille pidettiin esittelyjä heidän seuraamistaan istunnoista tai tuomioistuinten toiminnasta

joista

219

lakimiesammattien edustajien ryhmää

eli

3 805

henkeä

297

harjoittelijaa opinto-ohjelmaansa kuuluvassa harjoittelussa

449

ulkopuolista

toimielimen kirjastossa tutkimusta tekevää opiskelijaa, tutkijaa tai opettajaa

Tehostettu vuoropuhelu unionin kansalaisten kanssa

19 874

vierailijaa

joista **3 627** avointen ovien päivänä

146

lehdistötiedotetta

yhteensä **1 762** kieliversiota

Kaikki lehdistötiedotteet käännetään useille kielille toimittajien työskentelyn helpottamiseksi jäsenvaltioissa. Lehdistötiedotteet ovat saatavilla osoitteesta curia.europa.eu

350

twiittiä unionin tuomioistuimen Twitter-tileillä

joilla on **42 000** seuraajaa

120

tutustumispyyntöä toimielimen hallinnollisiin asiakirjoihin ja historiallisiin arkistoihin

Noin

28 000

tietopyyntöä vuodessa

Säännöllinen ja virallinen instituutioiden välinen vuoropuhelu

26

virallista vierailua

10

jäsenvaltioita tai kansainvälisiä järjestöjä edustavien henkilöiden kohteliaisuuskäyntiä

5

juhlallista istuntoa

4

**Tuomioistuimen
hallinto**

Alfredo
CALOT ESCOBAR
Kirjaaja

Toimielimen pääsihteerinä toimiva unionin tuomioistuimen kirjaaja johtaa hallinnollisia yksiköitä presidentin alaisuudessa. Hän kertoo yksiköiden työpanoksesta lainkäyttötoiminnan tukena.

TEHOKAS, MODERNI JA MONIKIELINEN HALLINTO

Vuoden 2017 aikana Euroopan unionin tuomioistuimen yksiköissä on pantu täytäntöön toimielimen uudistus, joka on johtanut virkamiestuomioistuimen toiminnan lakkauttamiseen ja siihen, että kukin jäsenvaltio saa vaiheittain kaksi tuomaria unionin yleiseen tuomioistuimeen. Unionin tuomioistuin ei ole saanut tähän lisäresursseja ja sen henkilöstöä on jopa vähennetty viiden vuoden ajanjaksolla budjettiviranomaisen vuonna 2013 edellyttämän virkojen palautuskierroksen yhteydessä.

Euroopan unionin tuomioistuimen hallinnolliset yksiköt ovat tässä yhteydessä ponnistelleet ankarasti vastatakseen tuomioistuimen toiminnan ja tuottavuuden kasvuun liittyviin haasteisiin.

Tämä työ on muodostunut muun muassa synergiaetujen löytämisestä, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta, joilla voidaan edistää resurssien tehokasta käyttöä. Toimielimen on tehtävä näistä resursseista tiliä siihen kohdistuvissa tarkastuksissa (varsinkin budjettineuvottelujen ja vastuuvapausmenettelyn sekä toimielimen noudattaman avoimuuspolitiikan yhteydessä).

Näihin tarkastuksiin liittyen Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuin on tutkinut vuonna 2017 unionin tuomioistuinten suoriutumista asianhallinnassa. Tilintarkastustuomioistuin on toimielimen hallintotoiminnan osalta painottanut tämän tutkinnan yhteydessä käänöspalvelujen sujuvaa hoitamista tuomioistuimissa (määräaikaisten noudattaminen) ja kannustanut jatkamaan sovellusten integrointia ja tietojärjestelmien nykyaikaistamista.

Tämä mukautus on linjassa niiden tehokkuus- ja laatuavoitteiden kanssa, joihin unionin tuomioistuin pyrkii kunnioittamalla monikielisyttä, jonka turvaaminen on sille ensisijaisen tärkeää.

Näihin tavoitteisiin pyrittäessä hallintotoiminta on vuoden 2017 syyskuussa organisoitu uudelleen ja hallintoyksiköt on jaettu kolmeen ryhmään palvelujen yhdistämiseksi ja laadun parantamiseksi. Hallinnon pääosastoon kuuluvat siten yksiköt, joiden tehtävänä on antaa tukea henkilöresurssien, taloudellisten resurssien, kiinteistöjen ja laitteiston hallinnoinnin alalla. Kielipalvelujen merkityksen ja ainutlaatuisuuden johdosta on perustettu monikielisuuden pääosasto, johon kuuluvat tulkkaus ja

oikeudellinen käänttäminen. Tietopalveluiden pääosastoon kuuluvat – niine eri näkökohtineen, jotka kyseinen käsite kattaa eurooppalaisen oikeuslaitoksen osalta – vastedes informaatioteknologinen yksikkö, tiedotusyksikkö sekä kirjaston asiakirjojen ja kokoelmien hallinnoinnista vastaava yksikkö.

Toimintaa järjeistettäessä henkilöstöhallinnolla on suuri merkitys. Henkilöstöhallinnossa on kiinnitetty erityistä huomiota naisten pääsyyn vastuutehtäviin varmistamalla, että johtavassa asemassa on myös naisia.

Unionin tuomioistuimen hallinnolliset yksiköt aikovat lisäksi olla mukana otettaessa käyttöön eräitä verkostoja, joilla pyritään maksimoimaan hyöty jäsenvaltioissa ja toimielimessä olevien palvelujen, asiantuntemuksen ja ammattitaidon jakamisesta. Ne ovat siis kehittäneet Rooman sopimusten 60-vuotispäivää vuoden 2017 maaliskuussa juhlimaan kutsuttujen jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuinten ja ylimpien tuomioistuinten presidenttien kokouksen jälkeen ajatustenvaihtofoorumin, jolla on tarkoitus kehittää eurooppalaista oikeusalan yhteistyötä. Unionin tuomioistuin on samoin turvautunut oikeustieteeseen erikoistuneiden kirjastojen asiantuntemukseen arvioidakseen oman kirjastonsa sisäisiä ja ulkoisia palveluja. Media- ja lehdistöyksikkö on päättänyt puolestaan osallistua oikeudelliseen tiedottamiseen erikoistuneiden kirjeenvaihtajien verkostoon.

Pyrittäessä parantamaan laatua etenkin siten, että tähän tehtävään osallistuvat myös jäsenvaltioiden toimivaltaiset elimet ja asiantuntijat, unionin tuomioistuin aikoo panostaa edelleen eurooppalaiseen hankkeeseen, jonka tärkeimpiin toimijoihin se epäilemättä kuuluu.

Alfredo
CALOT ESCOBAR
Kirjaaja

B

LUKUJA JA HANKKEITA

Toimielin, joka toimii miesten ja naisten tasa-arvon edistämiseksi

Naisten osuus Euroopan unionin tuomioistuimen hallinnon vastuullisimmissa tehtävissä on unionin toimielinten keskitasoa. Vuonna 2017 on yhdessä kaikkien johtotehtävissä toimivien naisten kanssa kuitenkin pohdittu toimenpiteitä, joilla naisia kannustettaisiin hakemaan johtajien virkoja ja heidän osuuttaan vahvistettaisiin pysyvästi kaikilla hierarkian tasoilla.

2 174

virkamiestä ja toimihenkilöä
31.12.2017

Naisten osuus

649

hallintovirkamiestä **53 %**

27

johtotehtävissä **36 %**

20 väliportaan

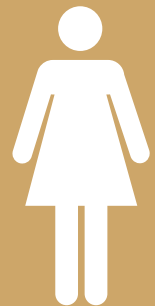
johdossa **36 %**

7 ylimmässä

johdossa **37 %**

850
miestä
40 %

1 324
naista
60 %

Why does the Court of Justice of the

**”Kansalaisille selitetään,
miten unionin
tuomioistuimen
oikeuskäytäntö muuttaa
osaltaan heidän
elämäänsä”**

0:28 / 1:35

Unionin tuomioistuin

Kaikkien nykyaikaisten tuomioistuinten on selostettava tehtävänsä tehokkaasti oikeusalamaisille. Euroopan unionin tuomioistuin turvautuu tätä tehtävää hoitaessaan eri viestimiin, joihin kuuluvat YouTube'n kaltaiset sosiaaliset mediat, joita kansalaiset käyttävät yhä enemmän.

Puhutellakseen suurta yleisöä, joka ei yleensä ole erityisen perehtynyt oikeustieteeseen, unionin tuomioistuin on tehnyt useita 2–3 minuutin pituisia lyhytelokuvia. Nämä animaatiot, joissa on myös infografiikkaa ja joita selostetaan yksinkertaisin sanamuodoin, ovat sisällöltään lyhyitä ja helposti ymmärrettäviä. Tarkoituksena on selittää kansalaisille, miten Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö muuttaa osaltaan heidän jokapäiväiseen elämäänsä.

Ensimmäiset YouTube'ssa vuonna 2017 julkaistut animaatiot liittyvät seuraaviin aiheisiin:

- *Miksi Euroopan unionin tuomioistuin on olemassa?*
- *Kuinka se toimii?*
- *Mitä unionin tuomioistuin on tehnyt minun hyväkseni?*
- *Kuinka unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin suojelevat oikeuksiani?*

Animaatiot on suunniteltu ja mukautettu älypuhelinien ja tablettien näytöille mutta niitä voidaan katsella myös suurilla näytöillä. Niitä on siis kiinnostavaa käyttää myös apuvälineenä esityksissä tai oppitunneilla.

Vuonna 2016 käynnistettyä ja vuonna 2017 toteutettua hanketta jatketaan vuonna 2018 uusin otsikoin, joissa keskitytään aina kansalaisia kiinnostaviin aiheisiin.

Ympäristöä kunnioittava toimielin

Euroopan unionin tuomioistuin on usean vuoden ajan harjoittanut kunnianhimoista ympäristöpolitiikkaa, jolla pyritään täyttämään kestävä kehitys ja ympäristön säilyttämistä koskevat tiukimmat vaatimukset.

Toimielimen kiinteistöhankeiden toteutuksessa sekä sen käyttöön annettujen resurssien ja välineiden jokapäiväisessä hallinnassa otetaan jatkuvasti huomioon ympäristö, mistä on osoituksena 15.12.2016 myönnetty EMAS-rekisteröinti (Eco-Management and Audit Scheme).

Tämä Euroopan unionin asetuksella käyttöön otettu EMAS-sertifiointi myönnetään organisaatioille, joiden ympäristöpolitiikka ja toimet ympäristön säilyttämisen ja kestävän kehityksen hyväksi täyttävät tiukat ehdot. Se merkitsee siten vahvaa tunnustusta unionin tuomioistuimen sitoutumiselle ympäristönäkökohtien huomioimiseen ja korkealle ympäristönsuojelun tasolle.

Sertifiointi johtaa konkreettisiin tuloksiin ympäristöhankeina, joiden vaikutus ei ulotu pelkästään toimielimeen varsinkaan liikkuvuuden alalla.

Unionin tuomioistuimen työntekijät osallistuivat touko- ja heinäkuun välisenä aikana **”Mam vélo op d’Schaff”** (suomeksi ”Pyörällä töihin”) -nimiseen Luxemburgin valtion aloitteeseen, joka on Luxemburgin liikenneliiton (Verkéiersverbond) järjestämä kampanja, jolla pyritään lisäämään kansalaisten tietoisuutta ”pehmeistä” liikennemuodoista ja erityisesti pyöräilystä. Työntekijät osallistuivat aloitteeseen suurella mielenkiinnolla, ja pyöräilykilometrejä kertyi yli 33 000, mikä merkitsee lähes 6 tonnin suuruisen hiilidioksidipäästöjen säästämistä. Luxemburgin hallituksen pysyvistä kehityksestä ja infrastruktuurista vastaava valtiosihteerä myönsi unionin tuomioistuimelle toisen palkinnon luokassa ”Yrityshaaste”.

Unionin tuomioistuin päätti lisäksi varata 51 uutta polkupyöräpaikkaa kolmannen tornin rakentamisen yhteydessä.

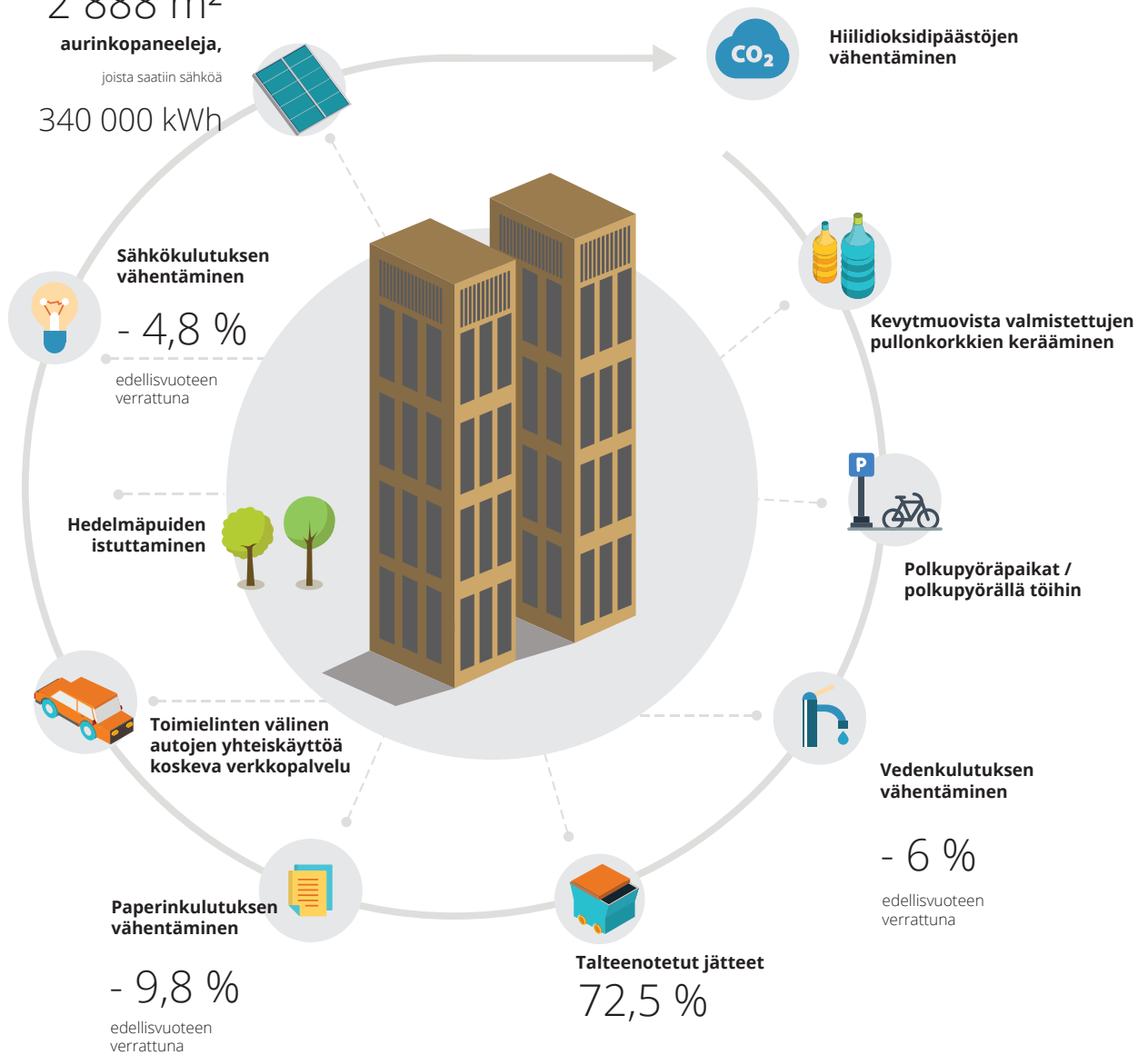
Unionin tuomioistuin on myös osallistunut muutaman vuoden ajan **Euroopan liikkujan viikkoon** lisätäkseen työntekijöidensä tietoisuutta päivittäisten työmatkojen ympäristövaikutuksista.

2 888 m²

aurinkopaneeleja,

joista saatiin sähköä

340 000 kWh

5 / **Katse
tulevaan**

MONIKIELISYYS ON EUROOPAN UNIONIN PERUSARVO

Euroopan unionin tuomioistuimen päätavoitteena on tarjota korkealaatuista oikeudenkäyttöä samalla kun se antaa monikielisyydelle suuren merkityksen Euroopan unionin perusarvona.

Täydellisen monikielisuuden kunnioittaminen on toinen haaste, josta toimielimen on selviydyttävä jatkuvasti. Unionin tuomioistuimen kieliä koskeville järjestelyille ei näet ole vastinetta missään muussa tuomioistuimessa koko maailmassa, sillä oikeudenkäyntikielenä voidaan käyttää mitä tahansa unionin virallista kieltä. Unionin tuomioistuimen on siten pidettävä asianosaisiin yhteyttä oikeudenkäyntikielillä ja varmistettava oikeuskäytäntönsä saatavuus 24:llä unionin virallisella kielellä. Sen on hallittava 552 kieliyhdistelmää kääntäessään vuosittain yli miljoona sivua ja huolehdittava simultaanitulkkauksesta joka vuosi noin 700 istunnossa ja kokouksessa.

Euroopan olennaisen tekijän muodostavan monikielisuuden perusarvon säilyttämiseksi unionin tuomioistuin päätti 1.1.2018 alkaen koota yhteen kielipalvelunsa. Unionin tuomioistuimeen perustettiin siten monikielisuuden pääosasto, joka muodostuu tulkkauksesta ja oikeudellisesta kääntämisestä. Unionin tuomioistuin on ensimmäinen Euroopan unionin toimielin, jossa on tällainen pääosasto, jonka tehtävänä on hallinnoida yhä tehokkaammiin monikielisyyteen liittyviä haasteita ja ongelmia. Näin tehdessään unionin tuomioistuin haluaa painottaa sitä, että monikielisyys on rikastuttava tekijä sen unionin tunnuslauseen mukaisesti, jona on ”Moninaisuudessaan yhtenäinen”, ja tähän kuuluu myös kielen moninaisuus. Monikielisyyttä edistettäessä unionin tuomioistuin juhlii vuonna 2018 tulkkausyksikkönsä 40-vuotispäivää ja Euroopan unionissa käytettäviä kieliä koskevasta järjestelystä annetun asetuksen N:o 1/60-vuotispäivää.

The image features a vibrant red background with a complex, abstract geometric composition. At the center is a large white circle containing the text '6 Pysy kuulolla!'. The number '6' is in a large, bold, black font. To its right, the word 'Pysy' is written in a smaller, bold, gold font, and 'kuulolla!' is in a bold, black font below it. The background is filled with various geometric shapes: two grey rectangular blocks resembling skyscrapers, a golden pyramid, a white triangle with a dashed circle inside, a red triangle, and several smaller triangles in shades of grey, white, and gold. Scattered throughout are small black dots, white circles, and a dashed line forming a circle around the central white circle. The overall aesthetic is modern and architectural.

Tutustu unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön Curia-sivuston hakusivulla:

curia.europa.eu

Seuraa oikeuskäytäntöä ja toimielimen toimintaa:

- tutustu lehdistötiedotteisiin osoitteessa: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- tilaa Euroopan unionin tuomioistuimen **RSS-syöte**: curia.europa.eu/jcms/RSS
- seuraa toimielimen **Twitter-tiliä** couruepresse tai eucourtpress
- lataa älypuhelimille ja tableteille tarkoitettu **CVRIA-sovellus**

Lisätietoa toimielimen toiminnasta:

- tutustu vuosikertomukseen 2017: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
  - Lyhyt katsaus menneeseen vuoteen
  - Kertomus tuomioistuimen toiminnasta
  - Selvitys talousarvio- ja varainhallinnosta
- katso animaatioita YouTubessa

Tutustu toimielimen asiakirjoihin:

- historialliset arkistot curia.europa.eu/jcms/archive
- hallinnolliset asiakirjat curia.europa.eu/jcms/archive

Vieraile Euroopan unionin tuomioistuimessa

Toimielin järjestää eri ryhmille suunniteltuja vierailuohjelmia (osallistuminen istuntoon, opastetut käynnit rakennuksiin ja taideteoksiin tutustuminen, opintovierailu):

curia.europa.eu/jcms/visits

Muut toimielintä koskevat tiedot

- Käytä yhteydenottolomaketta: curia.europa.eu/jcms/archive

EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN

UNIONIN TUOMIOISTUIN
L-2925 LUXEMBOURG
LUXEMBURG
P. +352 4303-1

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN
L-2925 LUXEMBOURG
LUXEMBURG
P. +352 4303-1

Euroopan unionin tuomioistuimen internetosoite: <http://www.curia.europa.eu>

Printed by Imprimerie Centrale in Luxembourg.

Käsikirjoitus on valmistunut helmikuussa 2018.

Toimielin ja toimielimen nimissä toimivat henkilöt eivät vastaa jäljempänä esitettyjen tietojen mahdollisesta käytöstä.

Luxemburg: Euroopan unionin tuomioistuin /
Tiedotus – Julkaisut ja sähköiset tiedotusvälineet /
Euroopan unionin julkaisutoimisto

© Euroopan unioni, 2018

Kuvat © Georges Fessy

Kuvat © Gediminas Karbauskis

Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Sellaisten valokuvien tai muiden asiakirjojen käyttö tai jäljentäminen, joihin Euroopan unionilla ei ole tekijänoikeuksia, on kiellettyä ilman tekijänoikeuksien haltijoiden lupaa.

Print	ISBN 978-92-829-2739-7	ISSN 2467-1312	doi:10.2862/78636	QD-AQ-18-001-FI-C
PDF	ISBN 978-92-829-2740-3	ISSN 2467-1541	doi:10.2862/218651	QD-AQ-18-001-FI-N
EPUB	ISBN 978-92-829-2730-4	ISSN 2467-1541	doi:10.2862/938901	QD-AQ-18-001-FI-E

EUROOPAN UNIONIN
TUOMIOISTUIN

TIEDOTUS
JULKAISUT JA SÄHKÖISET TIEDOTUSVÄLINEET

Julkaisutoimisto

ISBN 978-92-829-2740-3